

ELIESER
OCH
NAPHTALI
af
FLORIAN.

Öfversatt

af

H. F. LAGERWALL.

WIBORG,

Tryckt hos A. Cederwallen

1850,

Imprimatur.

J. M. af Tengström.

Öfversättarens Företal.

Då jag icke sedt Poëmet *Elieser och Naphtali* annonseradt til försäljning, förmodar jag at det icke är öfversatt på Svenska, i hvilken förmodan jag styrkes derigenom, at det såsom hörande til *Florians Ouvrages Posthumes* saknas hos flere som äga hans verk i original Språket, hvarföre jag velat besörja utgifvandet af detta intagande och sedolärande arbete i Svensk Öfversättning; måtte det i öfversättningen icke förlora det anspråk på denna rubrik som det i original så väl förtjenar,

Öfversättaren.

Författarens Företal.

Jag reste för några år sedan i det fordna grefskapet Avignon och då jag kom til den lilla Staden Isle, ville jag gå, för att bese källan i Vaucluse. Vid återkomsten från detta namnkunniga ställe omkring klockan tio om morgonen, varseblef jag i skuggan af tvänne Mullbärsträd som voro planterade på stranden af Sorgue, en ung kvinna och en ung man sittande tilsammans i det gröna. Deras enkla klädnad tillkännagaf hvarken rikedom eller fattigdom. Den unge mannen hade utan at vara skön et intagande utseende. Den unga kvinnan var stor och vacker och hennes skönhet föreföll ännu mera förtjusande därigenom at dess uttryck voro

främmande : hennes långlätta ansigte, hennes stora svarta ögon tycktes utvisa uttryck af olycka och af värdighet : jag stannade för at betrakta henne : hon afhörde med mycken upmärksamhet läsningen af et manuscript, som den unge mannen höll på sina knän. Jag närmade mig utan at blifva sedd och hörde straxt, at hvad som lästes ej var franska. De tycktes bägge finna behag däri ; de afbröto hvarannan stundom för at tala i samma språk som manuscriptet var, tryckte hvarandras händer och betraktade hvarannan med ömhet ; jag tyckte mig äfven märka, at deras ögon vatnades af tårar.

Ehuru jag icke förstod et ord af hvad de talte ; så hade jag afhört dem länge , om icke den unga qvinnan i det hon såg mig , gjort et tecken til den unge mannen at de skulle gå bort. Det är jag, sade jag, som bör aflägsna mig ; efter min närvaro besvärar er.

Jag är främling; jag återkommer från Vaucluse och hade förlorat vägen, då jag såg er sysselsatta at läsa på detta behagliga ställe, hvarest må hända Petrarka har upläst sine vers för den sköna Laura; jag har tagit mig friheten at komma för at fråga er om vägen til Isle.

Vid dessa ord rodnade den unga qvinnan; den unge mannen svarade mig på Franska, i det han visade mig den gångstig jag skulle följa. Jag frågade honom om han ämnade sig til Isle och då han jakade dertil, bad jag honom at få göra sällskap; han kunde icke afslå det och så följdes vi åt,

Vi hade nästan en half mils väg; jag hade tid at bereda mig och at våga några frågor. Den unga qvinnan svarade intet; hon gick med nedslagna ögon; lemnande den unge mannen sin hand; hvilken mera förtrolig, icke tycktes ledsna vid mit sam-

tal; som jag ledde på manuscriptet som han hade läst. Uti hvilket språk är det frågade jag? Uti mit svarade han, jag är en Hebre. Ni är af en ganska gammal och namnkunnig nation, hviken hvarje Christen är skyldig aktning. Vi skulle gerna frisäga dem från all aktning; om de blott ville bevilja oss den tolerance som menskligheten påbjuder. Det skulle jag önska likasom Ni, för alt folk och alla religioner och hoppas at Philosophien skall inom kort uti mit fädernesland frambringa denna lyckliga tid. Men utan at vilja försvara de grymheter man låtit er utstå och utan at vilja lasta er nation; så til-låt mig at erinra er därom, at den sjelf varit intolerant; at den har utgjutit mycket blod och at på hvart blad af er historie, bör man erinra sig at denna historie är gudomlig, för at den icke skulle afsky de mord som finnas öfveralt.

Jag vet icke svarade den unge mannen om icke era Europeiska folkslags historie, understundom företer taflor som icke äro mindre rysvärda; men jag kan försäkra er, at om ni kände våra grannar Syriernas, Pheni-ciernas och Idumeneernas historie, så skulle ni finna lika så mycket mör-dande som uti våra böcker. Gud förbjude! at jag därigenom skulle sö-ka at minska afskyn därföre; jag vill endast anmärka at de många folkslag i Asien och isynnerhet de som bebo de brännande öknarna vid röda haf-vet, äro mera mordiska än de andra; ehuru jag för at säga sanningen icke vet hvem jag skulle lemna företrädet då frågan blir om barbari. Vi äro icke bättre än våra bröder Araberna och de icke bättre än vi; men histo-rien om deras handlingar är mindre känd än vår. Era filosofer som jag för resten mycket värderar, hafva talt mycket om våra grymheter; jag

vet hvad som varit orsaken därtill; de hade mindre hat til oss, än förargelse öfver vissa plägseder, hvars ursprung de förebrådde oss. De anföllo Judarne för at träffa längre bort. Man har läst dem, man har uprepat efter dem, at våra tideböcker voro färgade med blod; men man har icke haft den rättvisa at säga, at i samma tideböcker finnas de mäst rörande drag af rättvisa och mensklighet.

Ja svarade jag; er historie om Joseph är et mästerstycke af moral, saktmod och intresse.

Tror ni det är den enda som förtjenar heröm? afbröt den unga sköna Judinnan som ännu icke hade talt; jag skall för et ögonblick tala med er om våra böcker som om de icke skulle vara heliga. Finner ni intet behag i beskrifningen af de patriarchaliska sederna, som äro så väl beskrefna i första Mose bok? Tycker

ni intet om at läsa om Abrahams gästfrihet, om Rebeccas giftermål, om Jacobs möte med Rachel vid den brun af hvilken han vältade stenen, de sju års trældom han underkastade sig, för at erhålla den han älskade, och de andra sju, som han begynte på nytt för at ännu mera förtjena henne? Historien om Job, Ruth, Jonathan och Tobias, äro de för er utan intresse? Erkänner ni ingen vältalighet uti Mose, Deborahs, Davids och Salomos sånger? I våra psalmer, i våra propheter? Jemför Bibeln med Alcoran, med Sadder, med Zend Avesta, hvars läsning man ej kan fortsätta och varen åtminstone af samma mening som era kyrkofäder, era författare och era mäst namnkunniga skalder; hvilka öaktadt deras hat til oss, gör det til en skyldighet, en ära för sig, at läsa våra böcker och äfven ofta at imitera dem.

Men utan at afhandla deras förtjenst, tillåt mig nämna för er om våra lagar. Öppen denna lagbok kanske den enda som blifvit följd sedan tre tusende år, ni skall på hvarje sida finna föreskrifter om mensklighet. Jag vill icke tala om de tio budorden, det vackraste och älsta minnesmärke af den allmänna moralen, jag vill blott nämna de minst kända detalier: „Beskydden,“ säger Moses, „älsken de olycklige och främlingarne, påminnande er at i sjelfva varren olycklige och främlingar uti Egypten. När I skörden era åkrar eller bärgeu era vingårdar, så lemnen alltid en del för at era bröder som icke hafva åkrar eller vingårdar, må kunna skörda och bärga däraf. Lemnen hvart sjunde år grödan af er jord til de fattiga. Gifven hvart sjunde år friheten åt era trälar. Hedren den gamlas ansigte och upstån för et skalligt hufvud.

„Afhuggen icke en gång i et fiendtligt
 „land de träd som lemna människjor-
 „na föda. Skonen til och med djuren,
 „den som icke är god emot dem är
 „det icke heller emot sina bröder.
 „Almosa vare en förpliktelse för den
 „som icke finner förnöjelse däri. Mör-
 „daren bör aldrig med guld få köpa
 „det blod han utgjutit. Rättvisan bör
 „icke hafva anseende til person. Måt-
 „te medlidsamheten blifva en så all-
 „män känsla för era hjertan at den
 „Israelit som tager et fågelbo åtmin-
 „stone bör anse sig pliktig at låta mo-
 „dren fly.“

Desse Mose lagar som jag anført
 ord för ord tycker ni dem vara bar-
 bariska? Och på hvilken tid åtlydde
 vi dem? Då alla era folkslag i Eu-
 ropa åto ållon i skogarna; då Medien
 och Persien knapt voro bildade; då
 det endast i Egypten funnos någon
 som kunde läsa. Redan ifrån denna
 så flägsna tidpunkt hade vi en rege-

ring som genom sin enkelhet förtjennar ännu den vises aktning. Et folk indelt i stammar utgörande en och samma familie, hvarje stam hade sit råd för at afgöra deras enskidta angelägenheter; en Senat sammansatt af Gubbar valde i dessa särskildta råd; för at i folkets namn öfverlägga om allmänt bästa; en högste domare vald af folket då staten var i fara; lydnad och frihet förenade och jämkade genom en gradvis stigande hierarchi, som gick från tio til hundrade, från hundrade til tusende; ifrån den ringaste Israelit til de Älstas råd; et Sällskap af präster aflönte af folket och som icke kunde besitta någon egendom. Gud allena til Konung, lagen til Herre och hela Israel til soldater: se sådan var vår republik i en tid af fyrahundrade år; vi önskade oss enväldsherrar och flere af dem regerade med ära; det mäst berömda namn, det mäst aktade i Orienten är et af våra

Konungars. Vår fordna hufvudstad är städse en helig stad, äfven i våra förtryckares ögon. Våra då redan författade böcker finnas i era bibliotek. Hvilket folkslags lagar, verk och namn hafva så lång tid öfverlevvat dess undergång, dess förstörelse? Öfvervundna, skingrade genom Asyrierna, bosatta i deras vidlöftiga stater, hvar est vår flit gjorde oss rika och mäktiga, öfvergåfvo vi tvänne gångor våra anläggningar, våra rikedomar, öfverflödets behagligheter, för at återvända til at bebo Jerusalems ruiner. Ack! om kärleken til fäderneslandet är den första dygd, hvem har mera än vi känt denna kärlek? Hvilken nation kan upgifva en mera ärofull tidpunkt än den, å hvilken Nehemias jemte Esdras återförde oss ifrån de yttersta gränsorna af Persien, och vi våra hätska gramnar til trots med svärdet i den ena och murslefven i den andra handen återbyggde våra

fästningsverk och återuppreste våra altaren? Altifrån denna tid ända til Titus hafva vi icke uphört at strida för vår oafhängighet och vår frihet. Våra bemödanden voro ofta lyckliga och jag tviflar, om man hos Greker eller Romare finner hjeltar större, fullkomligare och nyttigare för fäderneslandet än våra Machabeer voro.

Jag afhörde den sköna Judinnan med en upmärksam aktning; hennes skönhet, hennes liflighet, alt bidrog til hennes vältalighet. Min Fru, sade jag, jag är icke någon fiende til Hebreerna. Det är icke en Amelekit eller en Philiste som har den äran at afhöra er. Jag medger sanningen af hvad ni sagt; men det är möjligt at större delen af er nation efter dess skingring icke har upfört sig så at den skulle hafva förtjent de andra nationernas välvilja.

De andra nationerna, svarade hon, i det hon häftade på mig sina

stora svarta ögon, borde för deras egen heder skull icke påminna om deras förfarande emot de olycklige Hebreerna. Efter Jerusalems erofring af den berömde Titus som utan tvifvel med rätta bär namnet af menniskjoslägtets välbehag och som icke dess mindre utöfvade förskräckeliga grymheter emot de fångna Judarna, som är förvånande hos den gode Titus, i synnerhet då man öfverväger at han hade en Judinna til älskarinna; efter det förskräckliga tilstånd hvori Romarene lemnade Judeen kan den lifligaste inbillning icke föreställa sig alt det onda vår nation fått lida. Adrian, i synnerhet Adrian, hvars namn icke är utan ära, dref emot oss sitt utsökta barbari så långt at de grymmaste vildar skulle hafva ryst dervid. Hans efterträdare förföljde oss som Christna och då Rom erkände Christendomen, förföljde dess Kejsare oss som Juda. De barba-

riska Konungar som höjde sig på Kejsaredömet's ruiner gjorde sig det til en religions plikt at utgjuta vårt blod. Öfveralt hvar era korståg föro, föllo vi offer för dem, vi plundrades och mördades. Era Munkar, edra flagellanter alle era fanatiska dårar, hafva i femton sekler ansedt som en förtjenstfull gerning det nöjet at mörda Judar. Era kungar, era påfvar, er öfverhet hafva stundom under den orimliga förevändningen at vi föröfvade trolldom, at vi genomstungo hostierna, at vi förgiftade vatnet, at vi korsfästade barn, öfverlemnat oss til bödlarna, confisqverat vår egen- dom, och förvist oss utur sina stater och återkallat oss emot erläggande af stora summor, som de som knappast hunnit upbära, för än de på nytt utdrifvit oss, för at åter plundra oss. Ständiga kastbollar, ständiga offer för regenterne, för folket, för prästerna i alla länder, har dock

ingenting kunnat förmå oss at öfvergifva vår religion, vårt namn, enda förevändningen til så mycket barbari. Denna beständighet under två tusende års olyckor förtjenar må hända någon aktning; och om något litet antal af eländiga Hebreer vanhedra sig genom ocker, genom nedrighet, genom en låg snålhet, så borde den kloke mannen besinna, att det säkraste sättet at göra föraktlig, är at alltid förakta; at våra laster äro en följd af detta ständiga förakt och at det är förvånande at midt under denna orättvisa hvarmed man öfverhopat oss, större delen af nation har bibehållit några dygder.

Jag ville tala för at med kraft bemöta de något häftiga beskyllningar som denna Israelitinnan gjorde de Christna, jag sökte visa henne at vi alltid varit det rättrådigaste, det bästa folk i verlden; men vi voro komne til Stadsporten. Den unge Hebreer

då han såg at jag såg mig om et værdshus, sade han mig med en fri höflighet: min hustru Esther som ni har hört med någon värma antaga sig sin nation, har glömt at säga er, at ibland de dygder som äro oss kärra, har gästfriheten första rummet. Vi skola skatta oss lyckliga om ni vill sätta oss i tillfälle at öfva densamma i dag. Værdigas göra oss den hedern at stiga in hos oss och där spisa middag: vi skola bjuda til at skaffa annat än osyradt bröd.

Jag tackade Hebreem och antog hans bjudning utan at låta nödga mig.

Hans hus var icke långt borta. Det var vackert och nyss uppfördt på den gamla vällen hvars löfrika träd beskuggade det. Vid betraktandet af denna vackra boning, märkte jag på en af dess långsidor at en del af väggen var förfallen. Jag förundrar mig sade jag til Herr Jonathan (så hette Fru Esthers man) at ni uti et så

vackert hus låter denna sida förfalla. Det är bruket hos oss, svarade han; sedan templets ödeläggelse skall hvarje Hebres boning från någon sida påminna om den heliga Stadens förstöring. Om ni skulle förstå vårt språk så skulle ni på den nerfallna väggen kunna läsa dessa ord tagna utaf en af våra vackraste psalmer: Hellre förglömma mig sjelf än dig o Jerusalem!

Vi trädde in til Herr Jonathan, alt var där enkelt och snyggt, ingen målning, intet bildhuggeri, vackra tapeter täckte endast väggarna, meublerna voro af träd, hvars färg på säten föreställde maroqvin. Herr Jonathan hade sex barn, fyra söner och tvänne döttrar, de kommo alla springande för at omfamna Fru Esther och för at knäfalla för deras far, som välsignade dem, kyste dem och återsände dem til trädgården. Ni förvånas sade han, öfver dessa utvärtas

tecken af barnslig vördnad som kanske synas öfverdrefna i edra ögon, vi hafva alltid i vår nation trott at de böra bibehållas; ty våra lagar inskränka mycket den faderliga myndigheten och ju mera våra lagar inskränka den, desto mera anses våra plägseder böra utvidga den.

Medan han talte med mig dukade tvänne Catholska tjenstepigor, som utgjorde hela hans betjening, bordet och tillagade middagen. Fru Esther kom och gick för at vaka deröfver at man vid tilredningen skulle iakttaga alla mosaiska lagens föreskrifter, såsom at aldrig servera med kaniner, svinkött, harar, fett af oxar eller lamm eller mjölk och kött i samma måltid, at alltid slagta af ätliga djur å sätt at icke en droppa blod qvarblir, med et ord at noggrant följa en mängd plägseder öfver hvilka deras kockar äro nödsakade at förfråga et slags formulaire.

Jag vågade icke säga Herr Jonathan hvad jag tänkte om desse tvungna formaliteer, jag fruktade at Fru Esther skulle komma, som också intäffade och hennes barn följde henne. Det serverades, alla tvådde sina händer och Herr Jonathan tog sedan han läst en psalm et bröd välsignade det i det han bröt det och bød oss hvar och en däraf, och så snart alla ceremonier voro förbi förnyade jag samtalet.

Huru kögt räknar ni antalet af de Hebreer som för det närvarande finnas spridda kring jorden? Denna beräkning är icke lätt svarade han mig, man har svårt at göra en noga beräkning af Innevånare i et enda rike, dömt då om svårigheten at räkna et folk som spridt sig uti alla verldsdelarna och som öfveralt dölja sig. Men om man til den betydliga mängd som äro bosatta i Europa vill tillägga dem som lefva i Asien alt-

ifrån Constantinopel til Peking, de som bo på kusterna af Afrika och åtskilliga landskap i Amerika, så tror jag enligt nästan säker calcul att de öfverstiga fem millioner människjor. Ni förundrar er, men ni skulle icke göra det om ni kände våra seder, våra lagar.

Dessa lagar föreskrifva oss giftermål före tjugu års ålder, hvarje Hebre som ej vid den åldern tager sig hustru, anses lefva lastfullt. Våra bröder i Orienten hafva flere hustrur och öfveralt är ägtenskapsskillnad tillåten. Se här redan stora orsaker at vår folkmängd är så otalig. Lägg härtil at vi äro i allmänhet nyktra, arbetsamma, beständige, at icke hos någon nation den ägtentkapliga troheten så noga iakttages. At vi icke föra krig och at kanske vi endast äro i Europa undantagna ifrån de tvänne plågor krig och utsväfningar som så mycket förstöra människjoslägtet.

Hvarförutan efter alla de förföljelser vi lidit i alla länder, efter den oräkneliga mängd Judar som äro upoffrade, hela släktet vore utrotadt. Men dessa förföljelser hafva starkare förenat oss, hafva fastare knutit våra samband. Bröder som äro lycklige kunna lätt öfvergifva hvarannan; men bröder som äro olycklige omfamna hvarannan. Då vi bodde i vårt Palestina under våra konungar, under våra öfverste präster, söndersleto vi den ena den andra, vi iakttogo icke våra lagar, vi byggde tempel åt afgudarna. Därefter då vi icke hafva fädernesland, präster eller tempel; då vi måste blottställa oss för döden för at tjena vår Gud, äro vi honom mycket mera trogne, vi erinra oss mycket mera at han befaller oss inhördes kärlek. Se där! det är vår endaste utjutning. Främmande i alla stater, otjenlige til alla embeten, blanda vi oss icke i de allmänna ärender-

na, den enda ärelystnad som oss är tillåten, den enda glädje som oss är unnad, är at vara god maka, god far och at förena, at sammanknyta all slags lycka uti vår husliga sällhet; at söka och at finna i våra familjers sköte den njutning och den tröst som hela världen förnekar oss. En af dessa tiltredsställelser är det sköna påbudet om almosa. Era rikaste städer äro ofta upfyllda af fattiga; ni har knapt råkat någon Jude som skulle hafva begärt bröd.

Öfveralt hvar vi äro någorlunda talrika hafva vi en samfält cassa för at understöda våra behöfvande bröder. Denna cassa är aldrig tom och sättet hvaruppå den fylles är ännu en hemlighet äfven ibland oss.

Era förordningar förbjuda oss at besitta fastigheter, icke dessmindre äro vi ganska rika, och orsaken til våra rikedomar är icke ocker såsom

han ofta påstått, men verksamhet, håg för arbete, nödvändigheten att lefva med mindre än andra, kännedommen af handeln som tyckes vara Hebreernes arfslott; denna kännedom som i barbariets tider ledde oss till uppfinningen af vaxlar, gjorde oss till factorer för hela världen där vi voro kringspredde och bidrog mera än man kunde tro att knyta de första band som allsedan hafva inbördes förenat Europas nationer; således härleda sig våra rikedomar ifrån förtrycket liksom till en del vår folkmängd och vår välgörenhet.

Men sade jag honom sluteligen, dessa förföljelser hafva åtminstone till en del aftagit och i njuten i flere länder medborgerliga rättigheter.

Man låter oss lefva svarte här, tämmeligen roligt i Pohlen och i några cantoner i Italien; i England och i synnarhet i Holland äro vi mera än tolererade. Vi öfva där vår

religion offentlig, vi hafva där synagogor hvarest våra Rabbiner som icke äro annat än lärare i lagen, förmana oss til dygd och renhet, förbrå dem som icke helga Sabbaten, sluta äktenskapen, meddela skiljobref och med et ord skipa lagen. Denna uttydning fordrar icke allenast en djup kännedom af Mose böcker, men också af Thalmud, et verk som står i mycken aktning hos oss emedan det innehåller alla meningar och berättelser som grunda vår mundtliga lag. Vi anse dem som lärde som i synnerhet göra Thalmud til sit studium, emedan den är blefven Hebernans civila och canoniska lagbok. Det anstår icke mig at i närvaro af en Christen bestämma denna vetenskaps förtjenst. Olyckligt vis hafva vi knapt några andra; undantagande några författare som egnat sig åt astronomien, grammatiken och medicin, och andra som skrifvit om religionstvister, är vår

litteratur nästan ingen, och er smak skulle ganska litet blifva tilfredsställd af et hebreiskt bibliothek.

Emedlertid hafva vi haft berömda Academier och hafva ännu Scholor i de städer där det är oss tillåtit at bygga Synagogor; där de icke äro tillåtna, samla vi oss uti et rum som hyres på gemensam bekostnad och som icke har andra meubler än bänkar, et bord och hvarest et skåp som är en så arm sinnebild af Arken som var af Sittimträd *) och belagd

*) Troligen ej furu såsom det står i Svenska Öfversättningen af 2 Mose Boks 25 Cap. v. 10 och i Tysk öfversättning Görenholtz. Men i Finsk öfversättning Sitimi puusta; finnes också i Tyskan i förklaringar öfver den Heliga Skrift rättadt til Sittimholtz. — Prof öfversättning af den Heliga Skrift Stockh. 1774 står Accacie träd. — Biblisk Real och Verbal Concordans Westerås 1789 sid. 494 § 2, 11: Schittah hållas för de bästa slags Cedrar; menas ock varit Törne som växer i myckenhet vid Sinai

med gyllene plåtar, innesluter de fem Mose böcker, handskrefna på pergament med bläck som enkom är tilverkadt för detta behof. De äro icke inbundna som andra böcker, utan äro skrifna på långa skinn ihopsyddade i ändarna; icke med tråd, men med et rent djurs senor. Dessa skinn rullas på tvänne kaflar och öfvertäckas med et rikt täckelse, förfärdigadt af våra skickligaste broderare. Uti våra församlingar bortsälja vi den äran at bära dessa böcker från skåpet til bordet, där de upveklas för at läsas styckevis. Penningarne som här före inflyta gå til våra fattiga. Männerna sittande på bänkar, kvinnorna inom et skrank med galler före, afhöra läsningen och sjunga hebraiska psalmer. Se där alt hvad oss återsår af Salomos ryktbara tempel.

til stor tjocklek och ej lätteligen tager förruttelse, här af säges förbundens ark varit gjord. Öfvers. anm.

Är det där, frågade jag, som i firen era högtider? Våra högtider, svarade han, kunna endast firas i Jerusalem, men vi skapa oss däraf en svag sinnebild, enligt vår enskilda calender som vi med omsorg förnya hvart år, oberäknad Sabbaten äro våra högtider ganska många som hafva afseende å stora tids händelser i vår historie, sådan som Purim för Judarnas befrielse genom Esther, Hanuca för våra Machabeers segrar och flere andra, ibland hvilka den vi kalla Qvipur eller försoningen, säkert skulle röra er. Det är den dag på hvilken Moses sedan han fått tillgift för sit afgudereri med gyllene kaffven, nedsteg från berget med lagens senare tafkor. Fordom var det den enda dag i året då Öfverste prästen inträdde i det allraheligaste, för at därstädes frambära et altför ofta förrädiskt folks ånger, ruelse och tårar. Vi förnöta denna dag i den strängaste fasta, vi

gå till synagogan i dagningen, för att blifva där ända till natten, kladda i sorgdrägt med håret och skägget i oordning. Där ropa vi: O min Gud! Barmhertighet! Vi hafva syndat, vi hafva gjort ondt, vi äro rätt-rådeligen straffade! barmhertighet, godhets Gud! Hvar och en bekänner alt hvad han förebrår sig, hvar och en ber om tilgift hos Herren och sina bröder. Man glömmar alla tvister, man förlåter fordnå tilvitelser och obetydliga oförrätter, hvilka man lägger sig själf til last med en liflig ånger; man omfamnar hvarannan och utgjuter tårar. Detta skådespel af en hop människor som gemensamt begråta sina fel och önska med hög röst återvändandet til dygden, finnes kanske icke i någon religion i världen och skulle på en gång hos er väcka förundran och medlidande.

Värdigas ursäkta mig denna långa målning, jag har sagt er om Ju-

darna mera än ni önskat veta, men ni tyckes mig vara god och den sista reflexion är då man talar med goda människor om sig sjelf, at man befarar at ledsna ut dem. Jag tilfredställde Herr Jonathan och upmuntrad genom hans förtrolighet, frågade jag honom hvad det manuscipet innehöll som han om morgonen läste. Fru Esther tog ordet.

Det är et poëme, sade hon mig, som min far lemnade mig vid sin död. Det är i vår famille sedan tio generationer. Författarens namn är okänt. Min far som var en ganska lärd Rabbin trodde det vara författadt af en Rechabith som flytt på andra sidan om Jordan, den tiden då det olyckliga Jerusalem belägradt af Romarene ännu därtill sönderslets af inre oroligheter. Det som ger styrka åt denna förmodan, är det som författaren säger i början af poëmet då han adresserar sig til Zelphas barn,

det vill säga den forna stammen Gadd. Huru det ock må vara så läsa vi ofta detta poëme, emedan vi där finna taflor af dygder som vi vilja utöfva. Det skulle interessera er, om ni skulle förstå hebreiska, åtminstone skulle det öfvertyga er at det finnes Judiska böcker hvilkas blad icke äro blodiga.

Herr Jonathan tillade, at han sysselsatte sig med at öfversätta det på franska, han läste låta mig läsa sin öfversättning så snart han hade den färdig, jag emottog hans anbud med erkänsla och tog snart afsked af denna älskvärda och hederliga familje som jag icke lemnade utan saknad.

Tre år därefter erhöll jag öfversättning af det hebreiska poëmet, jemte bref af Herr Jonathan hvilken underrättade mig at han jemte sin hustru lemnade Grefskapet, som då var skakadt af stora oroligheter och ernade bosätta sig i Cairo. Herr Jo-

nathan lemnade mig sitt poëme, med tillåtelse, at disponera det efter behag. Sedan jag läst det, ansåg jag det kunna interessera det lilla antal lediga, som vårda sig om at läsa et intagande och sedolärande arbete. Jag rättade så godt jag kunde de fel i franska språket som undfallit en Hebre och begagnande hans tillåtelse, har jag låtit trycka hans bok. Om den icke vinner bifall skall Herr Jonathans ej veta däraf; men i önskad fall skall jag skrifva til honom til Cairo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

E L I E S E R

OCH

N A P H T A L I.

P O È M E.

FÖRSTA SÅNGEN.

Zelphas barn I som sucken inför
Herren öfver våra olyckeliga tvister,
I som allena i Israel icke ännu glömt
at vi äro et folk af bröder, sam-
lens omkring mig; kom, du litet tal-
rika famille, kom i den sköna dal
som krönes af Gileads berg, där un-
der skuggan af de gamla cederträd,
stödde emot klippan där våra fäder
stödde sig; låtom oss tala om deras
lycksalighet, men talom i synnerhet

om deras dygder. Låtom oss föra oss til minnes de lyckeliga århundraden då de förenade stammarna tilbådö härarnas Gud, delade sins emellan jordens gröda och i långliga tider härdade i öknen at utstå alla de grymma plågor naturen pålägger oss, lindrade åtminstone dessa stora plågor genom vänskap, genom enighet och genom det ljufva brödrabandet. Ack! låtom oss afbilda dessa enkla och rörande seder, må gubben som afhör mig, vara stolt at han är född mindre långt än vi från dessa fredliga tider; må ynglingen känna i sit hjerta den lifliga åtrån, at likna sina förfäder och må barnet som sittande på sin mörs knä betraktar mig, småle at de hänryckande målningar som det icke förstår men som det älskar at höra.

I de dagar som följde på Josuas död hade Israel ingen Höfvidsman. Stammarna bosatta i de eröfrade länderna, nöjde med den jord som genom lottkastning var dem tilfallen, tänkte icke på annat än at njuta den Alsmäktiges välgerningar. Lansen och det segerrika svärdet voro omarbeteade til åkerredskaper; gångaren som hade förföljt Amorrhæerne på Gibeons slätter, släpade plojen ganska sedigt och hvarje Israelit i fred med sin Gud, med sina bröder och med sig sjelf, hvilade roligt under sin vinstock eller sit fikonsträd.

Den helige arken var i Silo; et stolt tempel inneslöt henne icke ännu; et ödmjukt täckelse tjente til skjul för tabernaklet. Sällan färjade unga qvigors blod bränoffrets altare, sällan brann Tadmors rökelse på rök altaret, men et helt folks högaktning

och vördnad, prästernas renhet, värdnaden i de oskyldiga bönen, som man öfversände til den Högste, gjorde honom detta ställe kärare än den stolta byggnad som så ofta vanhelgades i Sion.

Där såg man alla Israels stammar komma til våra högtider; där kommo fäderne foljde af en hop barn, för at tilbedja Herran, äta påsklam med sine bröder och förnya det heliga förbundets ed. Mödrarna viste hvarandra sine söner och omfamnade lyckönskade hvarannan; männen afbröto hvarannan för at tala om sina hustrur. De älste förkunnade lagen som var gifven Moses på berget, trompeten kallade fram de svaga, de värnlösa och alla dem som kunde hafva at klaga öfver et bedrägeri, en våldsamhet; ingen beklagade sig och de älste läfvade Herran.

Eleazars sonson den ärevördige Sadoc förestod Arons Embete. Sadoc var älskad af Gud, ty Sadoc älskade människorna, han iakttog med en sträng noggrannhet alla lagens föreskrifter; han bad med et brinnande nit för dem som icke iakttog dem. På fyratio år som han hade varit öfverste präst, hade den sörjande enkan, den värnlöse sonen, alla olyckliga i Israel funnit i honom deras stöd, deras far, och när de tröstade genom hans försorg, hans hjälp, hans ord, gråtande kysste hans händer och förundrade sig at finna honom så god, sade Sadoc dem, Gud allena är god, det goda som kommer, kommer icke af andra än honom.

Sadoc hade ingen hustru mera, tvänne tvillingssöner hade han qvar. Elieser och Naphtali knapt nitton år gamla voro mönster för Israel och föremålet för dess kärlek. Sköne, vi-

se som Joseph, älskvärde som Benjamin, när de klädde i deras hvita kläder beledsagade öfverste prästen och räckte honom osyrade brödet och rökelsen, så tyckte folket då de sågo fadren och sönerne, sig se Abraham emellan änglarna. När de efter solens nedgång gingo utom staden roade det dem at afvälta de tunga stenarna som täkte brunnarna, för at vatna boskapshjordarna som de unga flickorna hemförde från betesmarken, då kunde de unga flickorna i det de hälsade på dem icke afhålla sig ifrån at rodna; och helt tankfulla vid sidan af sina mödrar, låto de om aftonen på nytt berätta för sig huru som Jacob valde til hustru den hvars hjord han hade vatnat.

Elieser och Naphtali kände icke kärleken; den ömma, den lefvande vänskapen var nog för deras rena själar. Denna vänskap lika behaglig, li-

ka nödvändig för dem som deras tilvarelse, hade ingen början haft; de hade alltid känt den, utan at hafva behof at någonsin tänka därpå; det var en njutning för dem likasom lifvet; deras hjertan voro så förenade, sammanblandade, sammansmälta det ena i det andra, at de icke utan en svår undersökning kunde säga, hvilket af de tvänne först hade danat en önskan. Tilsammans altifrån morgonrodnaden, fann den följande dagens morgonrodnad dem tilsammans, de hade icke sökt hvarannan, namnet bror som de så högt älskade, fogade intet til deras egna namn: Elieser utan Naphtali, Naphtali utan Elieser viste sig i deras tankar såsom föreställningen om tilintetgörelse.

Emedlertid utmärkte några skiljaktigheter som de knapt blifvit var-

ke deras Characterer. Elieser icke mindre älskande, icke mindre öm än Naphtali var född mera alfvarsam, mera tungsinnit. Djupsinniga betraktelser och bönen hade behag för honom. Elieser tyckte om samtal med gubbar, om läsning i de heliga böckerna, om de religiösa ceremonierna. Hans tidigt mognade förstånd, älskade fred och eftertänka, hans gudfruktiga och roliga själ, hade behof af at vända sina tankar ifrån det verdsliga til det gudomliga. Naphtali mera häftig, men lika så ren som hans bror älskade likasom han dygden, utan at så mycket betrakta dess skönhet. Hans hjerta öppet för lidelserna, suckade vid den smärta hvaraf de åtföljdes; det förekom honom behagligare at lida än at vara beröfvad en liflig känslighet. Men Eliesers jämnhet dämpade brodrens hetta och Na-

phtalis känslighet gjorde Elieser mera öfverseende. Sålunda, ehuru födde med olika egenskaper, så meddelade de dem med kärlek, vaxlade dem utan at förlora dem, njutande bägge af hvarandras egenskaper. O vänskapens sköna förmån, som, icke allenast fördubblar nöjen men fördubblar äfven dygderna.

Naphtali lång tid härdad i Hebreernas krigiska öfningar kunde med sin pil träffa fågeln i flykten. Ingen i Ephraim kunde fråntvista honom priset i styrka och vighet. Han tyckte om at betäcka sig med en leopardhud, at gjorda sina länder med et hålte af hampa, och utan at förse sig med annan föda än en kruka fylld med mjölk gick han med bågen i handen, pilkogret på axeln i öknen, förföljde hjorten, gazellen, anföll det förfärliga lejonet och återkom med dess

byte. Elieser mindre stark, mindre vig, följde med honom på hans långa vandringar, ehuru jagten hade haft ganska litet behag för honom om icke Naphtali hade älskat jagten, han tyckte om den, för det at han där under njöt sin brors sällskap och när Elieser i sin tour gick til tabernaklet för at bedja, från solens uppgång til dess nedgång, så bad Naphtali med honom, Naphtali lemnade honom icke och tänkte icke mer på jagten, ty han var med sin bror.

En dag då de bägge åtföljde af deras unge vänner genomlupo Remmons brännande klippor, lät Naphtali hänföra sig at förfölja et panterdjur så at han skiljde sig, aflägsnade sig ifrån Elieser, lemnade sine följeslagare långt efter sig och öfverträdde snart gränsorna af de kände ställen. Mer och mer förvillad genom djuret

som han hade sårat med en pil, flög han, störtade sig ibland klipporna och fann icke mer sina egna spår. Orolig icke öfver sin egen fara, men öfver sin brors bekymmer, hastar han sina steg, går öfver uttorkade bäckar och klättrar på bergstopparna; men alt hvad han upptäcker tjénar blott at mera förvilla honom. Hans rop förlora sig i luften, solens brännande ring omger honom med sit ljus, förtär honom med sina strålar, hans afmattade ögon se icke omkring honom annat än nakna klippor, han ser öfver sit hufvud en ring af eld. Intet rör sig i naturen den är dyster, bördan af dagens stjerna trycker den. Timmarna förflyta, hettan ökar sig altmer. Naphtali fördubblar sina bemödanden och känner redan plågan af den grufveliga törst, som ensam i detta himmelstrek är tillräckelig at förorsaka en snar död.

Utmattad knapt andande går han stödd emot sin bäge, uphöjer sit tyngande hufvud och hans ögonbryn sänka sig för solens låga. Hans törst blir mer smärtande, den öfverväldigar, den förtär honom. Han tar sin mjölkkruka som han alltid bar hos sig; detta käril hans endaste hopp, som ensamt kan skänka honom lifvet. Han lägger det til sin mun, då han hör bakom sig et otydligt skrik. I ögonblicket ser han en ung Israelitinna komma, händerna uphöjda, håret utslagit och blandadt med hennes slöja; hon springer fram, faller på knä och ropar: jag dör, jag dör vatn, af barmhertighet vatn!

Hon hade icke talt ut, för än krukans var för hennes läppar; hon drack med begärlighet utan at stiga up eller utan at vända sina blickar från drycken som uplifvade henne. Naphtali stående, betraktade hennes

anletsdrag, hennes behag, hennes förtjusande ögon som skuggades af tvänne ebenholtz ögonbryn, och hennes panna, hvitare än alabastern, hvars glans stack så väl af mot hennes långa svarta hår, mot hennes kinder som värman hade uplifvat med en liflig rodnad.

Naphtali uphör at lida i det han betraktar Israelitinnan, han känner en hemlig förtjusning blandad med en liflig och söt hänryckning. Denna känsla, denna nya förtrollning som genomtränger, som upfyller hans själ, göra at hans tankar domna, hans krafter förlora all sin verksamhet. Lycklig at hafva räddat den sköna okändas dagar, glömmer han sig sjelf, ser intet utom henne, tänker icke mer på sina egna plågor; och lik en slaggrörd som en öfverhängande fara tvingar at löpa, förlorar han vid detta gudomliga skådespel känslan af sina plågor.

Israelitinnan sedan hon uttömt krukan ända til sista droppan hemtar hon andan och betraktar den unge Hebren med blickar fulla af ömhet; snart reser hon sig up och säger: O min välgörare! erfar huru mycket jag är dig skyldig. Denna morgon då jag förde min fars får i bete vid foten af berget, viste sig med ens en här af väpnade män för mig; det var af de grymme Moabiterne, jag bad Gud och undslapp dem; jag hann dessa hvassa klippor, hvarest jag irrat sedan solens upgång utan minsta föda, utan at en enda droppa vatn hade lifvat mina uttömda krafter. Det är du som skänkt mig lifvet. Ack! kom, kom til min far, vi skola offra et lamm, vi skola bjuda hela vår släkt som skall gifva dig de söta namn som mit hjerta redan gifver dig; jag skall vägleda dig, kom, om icke för at njuta af din välgär-

ning; så låt oss åtminstone njuta af vår tacksamhet.

Hon talar och Naphtali som betraktar och afhör henne, känner sig förtärd af den förfärligaste törst, han hoppas, han vill svara; hans mun blir öppen, hans tunga häftar sig vid gomen. I detta ögonblick lossnar Israelitinnans linne slöja som fladdrande i oordning om hennes hufvud och faller för hennes fötter; Naphtali böjer sig ned för at uptaga den; han fattar den med en skälfvande hand men han stapplar, faller omkull och blir utsträckt på jorden utan röst och utan rörelse.

Slagen af förundran och förskräckelse betraktar Israelitinnan honom; hon finner at han dör af samma orsak som nyss var nära at vålla hennes död och at endast hon förorsakat hans död. Hon upger et

anskri af smärta och då hon ej kan finna någon hjälp annorstädes än i sin fars hus, så far hon af med hindens snabbhet, flyger och störtar emellan klipporna.

Under tiden lopp den orolige Elieser hela nejden omkring: hans följeslagare spridde enligt hans anordning besågo alla bergshålor. Elieser på spetsen af klipporna följde med ögat så länge han kunde och afbröt med en sorgsen stämma de böner som han upsände til Herren för at ständigt ropa Naphtali, min kära Naphtali! Hvarefter han lyddes, utom sig, orolig, händerna uphöjda, önskande at den alsmäktige måtte höra hans böner; men bergens genljud svarade endast Naphtali! min kära Naphtali! . . . och hans hufvud föll på hans bröst och tårar flöto utför hans kinder.

Ändteligen vid solens nedgång, några ögonblick efter den unga Israelitinnans bortgång, anlände Elieser til foten af den klippa hvar Naphtali låg utsträckt på jorden beröfvad all sansning men hållande ännu i sin hand den slöja han hade tagit. Vid denna syn sönderrifver Elieser sina kläder, kastar sig på sin brors kropp, omfamnar honom, trycker honom gråtande til sit bröst och höljer honom med sina kyssar. Han märker at han icke är sårad, han kallar sine följeslagare, håller i et och samma käril den obetydliga mjölk som återstod för hvar och en och gjuter sakteligen denna välgörande vätska på den olycklige Naphtalis bleka, af-fallna läppar. Naphtali öppnar sina slocknande ögon som söka Israelitinnan. Utmattad genom denna kraftyttring tilsluter han dem genast och

hans hand trycker, oakadt hans svaghet, slöjan som han håller, sakta emot hans hjerta. Elieser och hans vänner, bilda en bår af sine händer, lyfta honom up med varsamhet och vägviste af en herde från dessa berg, taga de vägen til Silo.

Ach huru djup var icke Sadocs smärta då han såg sin son döende! fåfängt söker den ömme Elieser, döljande sin egen smärta, at trösta sin far och at vara ansvarig för sin brors lif; gubben orolig, dyster, lyfter tyst sina händer emot himmelen och vågar icke beklaga sig öfver en olycka som vore utöfver hans krafter.

Sedan man på Naphtali användt all hjelp som man kunnat uptänka och han lagd på en bädd af mjuka skinn samt uplifvad genom några droppar utsökt vin från En Gedi, kom den unge Hebren sig före; hans ö-

gon igenkande hans far och hans armar utsträckte sig för at omfamna Elieser; Elieser på knä invid sängen, höll med den ena handen sin brors lutade hufvud, under det han med den andra räckte honom drycken; Sadoc betraktade honom och gret; och alt folket i Silo samlade utanför huset uttryckte genom jämmerrop sin oro och kärlek för Naphtali.

Dagen efter denna olyckliga dag var den sjette i månaden Sivan den femtionde efter påsk; det var den femtionde efter utvandringen från Egypten, på hvilken den Evige sjelf värdigades å Sinai berg gifva lagar åt det folk han valt sig; man helgade minnet däraf, Öfverste prästen biträdd af leviterne, framräckte å Jacobs barns vägnar tvänne bröd, bakade af nytt mjöl, skördens första gröda; han offrade på brännoffrets

altare tvänne unga tjurar, en vädur, sju lamm utan lyte, såsom fredsoffer och hanen af den obändiga geten såsom försonings offer för et altför litet undergifvet folks förvillelser; efter detta erkänshets offer, förenade sig slägterna för at öfverlemna sig til en gemensam glädje; hvarje Israelit öppnade sit hus för sine bröder af de andra stammarna; alla Jacobs barn voro endast sysselsatta under denna högtidsdag at ännu fastare knyta det ljufva brödra bandet.

Sadoc sedan han upfyllt sit embetes heliga kall, kom han för at innesluta sig hos sin son; den fromme Elieser hade icke lemnat Naphtali, icke en gång för at öfvervara offret. Imedlertid då natten inföll och den välgörande sönnen hade tillslutit dess ögon öfver hvilken han vakade, gick Elieser til tabernaklet.

Där, med pannan i stoftet, sträckande sina händer ända til kanten af det täckelse som öfverhöljde det heligaste, låg Elieser lång tid ty han bad för sin bror.

Morgonrodnaden syntes redan, guld ljusstakans sju lampor kastade endast et matt sken, då Elieser steg op för at återvända til Naphtali. Som han gick ut ifrån andra förgården blef han med ens anhållen af en ung Israelitinna, som bar i sina händer tvänne dufvor och ledde et hvitt lamm, hennes ansikte utviste oro och sorg, en blygsam rodnad betäckte hennes panna, på hvilken blygsamheten och fromheten blandade sig med behagen. Hon närmar sig med nedslagna ögon Elieser som beundrar henne och talar til honom följande ord:

Tilgif, Herrans Levit, tilgif at en okänd uppehåller dig et ögon-

blick; men ehuru främmande i Silo är jag ändock icke någon vantrogen. Jag bor i Benjamin i byn Luza *); min far Abdias tilber Jacobs Gud. Jag kommer för at offra den Evige detta lamm och dessa dufvor, den enda rikedom en simpel herdedotter kan åstadkomma. Värdigas du Arons son offra dem för mig på altaret och bönfalla hos den Högste om den nåd som jag begär af honom.

Hon teg. Elieser betraktade henne utan at kunna svara, hans hjerta var altför mycket rördt af uttryc-

*) Luza i Ephraim är belägit emellan Remmon och Samaria, eller ifrån Silo norr om Kana floden. Luza i Benjamin emellan Samir och Silo. Lus eller Bethel i Benjamin, ligger så at icke alt för stor omväg behöfts för at passera Ephraims berg til Silo; men troligen var det, det nästföregående.

ket af denna röst; orörlig af förundran, träffad af en pil som bränner hans sinnen, älskar han at finna sig sårad; han erfar en okänd förvirring som oroar, som behagar honom, han förutser, han lider plågor och finner dem redan behagliga.

Sluteligen säger han i det han räcker den blygsamma Rachel en skälvande hand: Abdias dotter kom för at sjelf öfvervara offret, din närvaro skall göra det renare. Jag skall slakta dina offerdjur, jag skall sjelf offra dina hånvor; men på det at mina brinnande önsknningar må kunna förena sig med dina, så svara mig upriktigt, hvad begär du af Herren?

Rachel rodnade på nytt; hon såg ånyo på jorden; Son af Levi, svarade hon; hvarken bör eller vill jag dölja den rena känsla som lifvar

mig. Jag kommer för at bedja den Alrahögste för den dödlige som jag är skyldig lifvet. Jag kan icke hjälpa honom och hans dagar äro i fara. Mätte den Alsmäktige vända på mig alla de plågor som han lider i detta ögonblick; se där min bön, min önskan och föremålet för mit offer. Tacksamheten som är en gåfva af himmelen kan öppet yttra sig på et heligt ställe.

I det hon uttalar dessa ord tillrä några tårar på bredden af den intagande Rachels ögonbryn; Elieser märker at han tåras; han återvänder til helgedomen, tvår sina händer och fötter i det stora koppar-karet; uptänder elden på bränne-offrets altare, leviterna komma och erbjuda sig at hjälpa honom med tilredelserna; Elieser afslår det; han fruktar at dela denna tjenst.

Medan Rachel på knä i tabernaklets förgård, hållande högra handen sträckt öfver lammets hufvud och framräckande med den vänstra, dufvorna; afbidar offrets ögonblick.

Snart tändes den heliga elden och uplågar för Herran; Elieser fattar offerdjuren; deras blod är gjutit på altaret mot den nordliga sidan. Offerprästen fogar därtill et Epha rent mjöl som han begjuter med ny olja; detta omgifves af den upstigande lågan. Den unga Rachel, knäböjd, anropar med låg röst himmelens Herre. Elieser med en högre stämma anhåller at han måtte bönhöra den fromma Benjamitinnan, at bevara dens dagar för hvilken hon så lifligen deltog; han tviflar icke efter det han hade hört at det ju måtte vara för hennes far som hon hyste så mycken oro: denna tanke som kom at blan-

da sig med åtankan på hans brors fara, gjorde hans bön mera rörande, och den likhet han fann emellan sig och Rachels hjerta ökade om möjligt var, den kärlek til henne, hvaraf han fann sig tård.

Knapt är offret fulländadt för än Elieser upstår strålande af glädje. Han ilar til henne, han utropar: Se här hvad Herren säger; vänd hem til dit hus föremålet för din oro har återvunnit sin hälsa; hembär tacksägelse til dina fäders Gud och glöm icke den levit som tackar dig därför at du valde honom til offerpräst.

Rachel knäböjer och ber, snart upstår hon och aftorkar de tårar som betäcka hennes kinder; hon skänker Elieser et erkänslans ögonkast och försvinner.

Sadocs son vågade icke qvarhålla henne, suckande följer han hen-

ne med ögonen; men hogkomsten på hans bror skingrar dessa ömma tankar. Han skyndar at återvända til denne så älskade bror. Han finner hans rum prydt med blomsterkransar: Naphtali är utan fara, Naphtali tilfrisknad, frågar med hög röst efter sin bror och närmar sig oaktadt sin matthet til tröskeln, han trycker i sina armar Elieser, hvilken förvåningen och glädjen nästan beröfvar förnuftets bruk.

Slut på Första Sången.

ANDRA SÅNGEN,

I medlertid öfverlemnar sig Israel til högtidens nöjen; gubbar, män, mödrar klädde i deras bästa kläder, ställa utan för sina dörrar bord serverade med de smakligaste rätter. De unga flickorna i deras linne kläder, prydda med hvita rosor genomtåga byn dansande efter zittror och cymbalers ljud. Vännner, slägtingar församla sig; stammarna blanda sig och sammansmälta. De äkste, prästerne, åkerbrukarene, städernes och landsbygdens innebyggare utgöra blott en enda famille.

Allesamman hållande hvarannan i handen låta luften genljuda af Ja-

öbs namn; allesamman upprepa i det de omfamna hvarannan at de äro barn af samma far, at de blifvit delaktige af samma välgärningar och at de åtlyda samma lag. Detta oräkneliga folk af bröder tyckes blott hafva en enda själ, för at fira denna lycksalighetens och vänskapens glada fest.

Sadoc var midt ibland dem åtföljd af sine tvänne söner. Öfveralt hvar han gick var en trängsel, öfveralt höjde folket händerna emot himmelen vid hans åsyn och upsände önsknningar til Herren för öfverste prästen och hans anhörige; hvar och en ville se den älskvärda och kära Naphtali som den Alsmächtige hade bevarat, hvar och en lyckönskade hans far och blandade glädjens gråt med de tacksamhets tårar som fuktade gubbens ögon.

Naphtali blek och matt stödd emot Elieser, framskred långsamt vid

öfverste prästens sida ; Elieser betraktade honom utan uppehör och hans blickar hvarutur glädjen strålade utviste dock oro ; Naphtali smålog för at lugna honom , men hans smil ehuru fullt af vänlighet , var dock blandadt med bedröfvelse. Hvardera hade en hemlighet som dess bror ännu icke kände ; deras ömma vänskap förebrådde dem det som en förbrytelse. Bägge ledo därvid , bägge tryckte hvarandras händer , likasom de i förhand hade bedt om tilgift.

Så snart de voro återkomna i sin fars hus , skiljde de sig från sina vänner och gingo utan at meddela hvarannan sit upsåt , utan at med et enda tecken öfverenskomma därom , genom olika vägar til gränsen af det fält som närde dem. Där på brädden af en bäck det gamla råmärket för deras arfslott , under skuggan af et stort fikonträd som var planteradt

af Cananeerne, var en gräsbank, hvart de bägge bröderne alla aftnar gingo, för at granska den heliga lagen, at vederqvicka sig efter sina landtliga arbeten och at tala om deras inbördes vänskap; aldrig voro de annorlunda ditkomna än i sällskap med hvarannan, men denna enda dag möttes de där. Jag väntade dig, sade bägge, då de tillika anlände, de omfamnade hvarannan innerligen, betraktade hvarannan och omfamnade hvarannan å nyo. Sittande brevedid hvarannan beredde sig Naphtali at tala; Elieser förekom honom.

Ack min vän! sade han, du käraste hälft af mig sjelf, hvilken fara har hotat oss! hvilken tacksägelse äro vi icke skyldige den Gud som bevarat dit lif! fåfängt knäböjd den sistförflutna natten inför den heliga arken, bad jag den Evige at skona vår

ungdom, at ännu låta oss blifva någon tid på jorden för at älska hvarannan inbördes; jag hade intet hopp mera, intet tekn ifrån den Alsmäktige besvarade mina önsknings; jag utropade, det är förbi! Herren iskänker mig i dag sin vredes bägare; han har betäckt sit anlete med en sky, för at mina böner icke må nå honom; han vill beröfva mig min bror och jag återvände til dig, icke för at begråta dig Naphtali, men för at fullända min död med dig.

Hvad äro vi ändock min vän och huru stor är icke kraften af en känsla ända tils i dag okänd för våra själar? Äfven i sjelfva förtviflan; midt under den grymma bedröfvelsen, hvarunder man icke känner annat af sin tilvarelse, än den tyngd som nedtrycker henne; såg jag, fann jag den unga Rachel, dotter til herden Abdias vid an-

dra förgården. Mit hjerta flög emot henne som det lätta halmstrå fäster sig vid den dyrbara ambran. Ack min bror! om du hade sett henne, på knä, hållande sina tvänne dufvor i händerna, uphöja sina tårfulla ögon emot himmelen! . . . Hennes bedröfvelse förskönade henne, hennes sorg ökade hennes behag. Hon bad för sin far, som bor i Benjamin i byn Luza, hon anropade den Högste at bevara hennes uphofsman's dagar; hennes fromhet, hennes intagande dygd, målade sig på hennes blygsamma ansigte; de blandade en helig aktning med den kärlek hvarmed hennes ögon berusade. Jag vill säga dig min enda vän, jag har behof af at bekänna dig det; at då jag betraktade den sköna Rachel, uphörde jag at tänka på dig, det är det enda ögonblicket i min lifstid. Ack! tilgif min kära

Naphtali! Vänta icke så länge at förlåta mig, tils du känner denna lidelse, hvars första och hastiga intryck kan vålla, at man för et ögonblick glömmet sin bror.

Vid dessa ord skyndar Elieser at dölja sit ansigte i Naphtalis bägge händer hvilken betraktar honom och gråter. Stilla dig, säger han, jag har behof af samma tilgift, jag kom för at anhålla hos dig derom. Ja, min bror, jag älskar likasom du, likasom du brännes jag af en förtärande eld; mit hjerta som knapt var tilräckeligt för känslan af vår vänskap, som för at dana en önskan, som för at finna en saknad, hade behof af at veta förut, hvad som fattades dig: hvad du önskade; detta hjerta är emot min vilja hänfördt af en våldsam, af en häftig anstöt; det skakas, oprörs och oroas för en an-

nan än Elieser. Det åtrår, det fordrar, det söker, en lycka hvaruti du icke är alt. Jag känner icke denna lycka, jag känner icke mer mig sjelf. Jag känner mit hjerta tryckt som stenen i en slunga som en kraftig arm omslungar. Endast utan uppehör sysselsat med den som följer mig öfveralt, är min enda önskan, min enda tanke, at se henne, at tala med henne och höra henne. Den tid som förflyter utan henne hör icke mera til mit lif. Hela världen inskränker sig för mig til den punkt hvarest jag träffade henne. Vid din sida söker jag henne, önskar jag, väntar jag henne, jag är hos dig, jag suckar, jag omfamnar dig och jag är icke lycklig! O min bror! förlåt i din tour, eller snarare min bror lugnom oss. Våra själar äro alltid desamma; vår vänskaps heliga old har icke för-

svagats: den uplifvar, den underhål-
ler oss; det är den som gör at vi
lefva; men en annan låga tär oss
och förorsakar oss döden.

Därpå förtäljer Naphtali honom
huruledes han på Remmons klippor
hade räddat Israelitinnan, huru han
vid hennes första anblick, hade känt
den brännande kärlek som skall be-
stämma hans framtida öde. Han til-
lägger at han icke visste annat om
henne, än at han såg hennes mild-
het och hennes skönhet, han var i
ovetenhet til och med om hennes
namn; och i det han updrager ifrån
sin barm den slöja som den sköna
okända låtit falla, viser han denna
slöja för sin bror; låter honom vid-
röra den, utan at lemna den; ut-
vecklar den, höljer den med sina
kyssar, vecklar den tillsammans med
en darrande hand och lägger den å-

ter til sit hjerta. Men förebrår sig genast at han sysselsatt sig så länge med sig sjelf; Elieser säger han, för mig är det et säkert medel at finna mig mindre olycklig i det jag söker at befordra din sällhet, som skall lyckas oss lätt; du vet at den unga Rachel bor hos sin far Abdias i byn Luza; menar du at en hebreisk herde icke vill tacka Gud, när han ger sin dotter åt öfverste prästens son? Kan du tvifla at Rachel icke känner sit hjerta slå af glädje och stolthet, då hon erfar at hon är bestämd för den unge Elieser, redan så känd, så berömd för sin dygd, för sin fromhet, för så många älskvärda egenskaper, som gör at du älskas af hela Israel, nästan lika så mycket som du älskas af din bror? Lugna dig, min Elieser, Rachel skall blifva din hustru; ännu i denna dag, skall jag tala

därom med vår ärevördigē far. Han skall i morgon skicka mig til Luza; jag går at träffa Abdias och skall för dig erhålla hans dotter, jag skall sjelf hemta henne til dig; och din lycka skall gifva mig tålmod at afbida och söka min.

Elieser kastar sig i hans armar, han samtycker at stå hos honom i förbindelse för Rachel; men Rachel är nu icke mera nog för hans lycka; han vill ännu finna den sköna okända. Han tänker därpå, han talar därom utan uppehör; medan Naphtali icke sysselesätter sig med annat än Abdias dotter. Bägge afbryta hvarannan för at alltid glömma sig sjelf; hvardera tyckes, efter deras förtroende, hafva ombytt föremålet för deras kärlek.

Kallade af Sadoc återvända de til gubben. Naphtali skyndar sig at

tipläcka för honom sin brors önskan, hans kärlek. Hvad! min son, svarade öfverste prästen, i det han räckte Elieser handen; du har icke sjelf vågat säga mig den önskan som dit hjerta hyser? känner du icke, at den lycka som ni båda låten mig njuta, icke kan tilväxa annorlunda, än at jag ser er lycka tilväxa? Kom til mit bröst, försagde Elieser; kom för at lyckönska din far til den glädje han finner uti at bekräfta dit val.

Elieser vill falla til hans fötter, Sadoc trycker honom til sit bröst och vändande sig til Naphtali säger han, gör dig redo min son, at i morgon fara til Luza. Rid på det sediga djur som nyttjas til vårt landtmannas arbete; tag med dig tvänne mått nysädes korn mjöl, russin, dadlar och vilda fikon; dessa ringa gåfvor förä-

rar du den unga Rachels far i det du i mit namn ber honom lemna sin dotter åt min son. Jag skall för henne lemna dig de örhängen och tvänne gullringar som tilhörde er mor.

Han talte : Naphtali gjorde sig redo. Följande dagen efter solens uppgång begaf sig Naphtali på resan.

Det var blott en dags resa. Före solens nedgång ankommer Naphtali til Luza. Han frågar efter herden Abdias hus, man visar honom det. Han klappar på porten, en gubbe visar sig för honom. Hvad vill du? frågade gubben, är du en af våra bröder. Eho du än är, så gör min hydda den hedern och hvil la där denna natt, Naphtali bugade sig för Abdias. Låfvad vare Herren svarade han; det är han som fört mig til Luza, för at tilbjuda dig på Saldocs den lefvande Gudens prästs väg-

nar, dessa föräringar, häfvor af den jord som den Evige skänkt oss. Min far Sadoc ber dig at du skulle bevilja min bror Elieser din dotter Rachel; Elieser hvars namn utan tvifvel är kommit til er och som Israel anser såsom Arons och Sadocs värdige efterträdare.

Tager du icke miste min son, svarade gubben med et gladt smålöje; är det til herden Abdias, den minst kände, den minst rike af Jeminis barn, som Hebreernes öfverste präst skickar för at anhålla om hans dotter? Ja, det är til dig, sade Naphtali; härstammande alla från samma far, är det icke någon skillnad emellan våra stammar, våra släkter eller emellan oss, än den aktning som tilkommer dygden. Levi söner hålla rökelsekaret; men det

äro deras bröder som bedja; de rättfärdigaste äro de första.

I stället för at svara, fattar Abdias Naphtalis hand, och tryckande den emellan sina, svär han i den Aldrahögstes namn, at hans dotter, ifrån samma stund var Eliesers hustru. Hon är på betesmarken, tillade han; hon har ännu icke återfört boskapshjorden; men solen som redan döljer sig bakom berget Seir, tillkännagifver hennes snara ankomst. Stig in min son under mit landtliga tak; jag skal gå för at utse det kid som jag skall slagta för dig.

Han beledsagar genast Naphtali i sin fredliga boning och lemnar honom några ögonblick.

Eliesers bror blefven ensam i stugan fann et nöje, et ömt deltagande, en ofrivillig men behaglig för-tjusning; hvaröfver han sjelf är för-

undrad ; alt behagar honom i denna enkla boning ; alt fångslar och intager hans blickar, han betraktar dessa lerkrukor ställda i ordning för at emottaga mjölken, dessa opsatta korgar af säf, dessa herdastafvar, denna krans af vissnade blomster, som hon hade burit den sista högtiden. Alla föremål som han ser, tala til Naphtalis hjerta, och förvirra hans sinnen, men han vill blott tänka på sin bror, han tilräknar vänskapen den hemliga rörelsen som förvirrar hans sinnen.

Snart låter ljudet af en ifrån bettet återtågande boskapshjord höra sig nära huset. Naphtali darrar, vågar icke gå ut och frågar sig sjelf om orsaken til sin fruktan. Han söker, han kallar Abdias : gubben kommer ledande sin dotter. Naphtali ser henne Alsmäktige Gud ! det är

hon, det är Israelitiunan som han har räddat, det är den sköna okända, hvars bild alltid följer honom och icke mera öfverger hans lågande hjerta.

Orörlig som vandraren hvilken blifvit öfverraskad af stormen i öknen, återhåller han det skri som är nära at undslippa honom, och förblir med utsträckta händer. Rachel nalkades tyst med ögonen sänkte emot jorden. Min dotter, sade Abdias til henne, se denna är den skönaste af dina dagar; den dygdige Elieser, öfverste prästens son och arfvinge, begär dig til hustru; hans bror som du ser här har erhållit min ed; gif honom dit löfte, såsom han har mit och tacka den Evige, som värdigas behedra din ungdom och mit hvita hår genom en sådan förbindelse. Vid dessa ord lyfter Rachel hufvudet och

kastar en skygg blick på sin brudgums bror Hon igenkänner honom Hon upger et skri, hennes hufvud nedfaller genast, blekhet betäcker hennes ansigte, hennes knän darra och svigta, hon faller och blir liggande i sin fars armar, utan färg och utan rörelse.

Naphtali söker at bistå henne; Abdias kallar henne til lifvet. Rachel återfår snart sin sansning, bemödar sig at lugna sin far och söker tillägga törsten hela skulden til det onda hon lider; hon ber Naphtali at han skulle bringa något som kunde förfriska henne. Naphtali som förstår henne ganska väl, fyller en trädiskål med rent vatn och med nedböjdt hufvud och knapt dragande andan, räcker han henne skålen med en darrande hand; Rachel vidrör den knapt med sina läppar och skyn

dar sig at återlemna den ; vändande sig sedan til gubben, säger hon med matt stämma : Min far du har gifvit mig til Sadoes son, jag skall tyst åtlyda ; mit hjerta skall vara redo at åtfölja min hand , därest Eliesers bror vill med sin mun bekräfta , at det är för at kalla mig syster , som han är hitkommen.

Hon beledsagade dessa ord, ställde til Naphtali, med et ögonkast upfylldt af kärlek och ändock blandadt med vrede. Ack ! huru detta förskräckeliga ögonkast inträngde i den unge Hebrens själ ! huru mycket han led i detta ögonblick ! Men vänskapen understödde dygden ; Elieser, Elieser frånvarande , segrade öfver Rachel närvarande. Ja , sade han med en rörd ton ; ja, min bror brinner för dig ; hans lycka, hans framtid beror af at erhålla dig. Jag har öns-

skat, jag har eftersträfvat det värf at för dig framföra hans önskan; på knä återhemtar jag min lifliga, min enträgna bön.

Dessa ord uttalar han hastigt, af fruktan at icke kunna fullfölja dem och faller til Rachels fötter, vändande sina blickar ifrån henne; hans själ är därigenom mindre uprörd.

Nöjd at hafva fullgjort sin plikt och förblifvit sin bror trogen, tycker han sig icke mera känna sina plågor: och i det lugn, hvori han är försatt genom uttömmandet af sina krafter, väntar han Rachels svar.

Benjamininnan afhör honom, rodnar och bleknar ömsom. Hon aflägsnar sig från Naphtali, ger honom tekn at stiga op; och, närmande sig sin far, som förvånas öfver den långa tystnaden; säger hon: jag är nöjd at antaga Elieser som min make. Jag

anhåller endast hos dig om den friheten at helga resten af dagen för at taga afsked af mina leksystrar; jag älskar dem, jag älskar detta ställe hvarest Rachel har erhållit lifvet, hvar Rachel i lång tid varit lycklig. Jag skall i morgon lemna dem; Elisers sändebud tilgifver utan tvifvel mina tårar.

Hon går som hon säger det och skyndar bort med hastiga steg.

Hennes far söker at ursäkta henne för den bedröfvade Naphtali. Ack! den olycklige behöfde sjelf dölja sina tårar. Han svarar endast talande om sin bror, om den aktning, den omsorg, den kärlek hvarföre Rachel skall blifva föremålet. Han syselsätter, han afhåller och förhindrar Abdias ifrån at märka den oro som uppfyller hans själ.

Natten hade utbredd sin slöja då Rachel återkom til dem ; munterhet lyste från hennes anlete. Hon kallade Naphtali sin bror. Upmärksam at emot honom upfylla alla gästfrihetens plikter, bäddar hon de lammskinn, hvarpå han skall hvila öfver natten, tillagar aftonvarden, pryder bordet med blomster, sätter sig bredvid den unge Hebren och bjuder honom ryggen af Kidet. Abdias småler nöjd til sin dotter som ensam uplifvar måltiden. Naphtali vågar knapt betrakta henne och Rachel utan at förvirra honom genom frågor eller nödgande, afbryter och slutar aftonvarden och går för at öfverlemna sig til sömnen.

Följande dagen var hon vid dagens ankomst färdig at begifva sig til vägs ; hennes far ville följa dem och Naphtali tackar himmelen för detta

beslut. Rachel smyckad med de gyllene prydnader som Sadoc hade sändt henne; steg på det sediga djuret hvars betsel Naphtali höll i sina händer. Abdias, vid sidan af dem, följde dem på deras väg.

Naphtali gick med nedböjdt hufvud, utan at våga et ögonkast emot den han beledsegade. Rachel betraktade honom i tysthet; sade för sig sjelf och bemödade sig at tro, at Naphtali aldrig hade älskat henne; at då han räddade henne, skedde det blott af medlidsamhet; och at han hade eftersträfvat det barbariska värf at begära henne för en annan; och at den dystra melancoli som hon märkte på hans ansigte ej var anuat än stämpeln på hans character. -- Sedan hon hade sagt dessa ord, fann hon en hemlig förtrytelse som hon ansåg för hat; hennes hjerta lyckön-

skade sig däröfver och hon upmanade sig, hon lofvade at hata ännu mera denne så litet älskvärde mannen; men hon begagnade sig likväl af den unge Hebrens ställning för at betrakta honom utan uppehör; hon vände knapt ögonen ifrån honom och förebrådde sig at hafva vändt dem emot honom.

Abdias som kände för lång tid sedan den kortaste vägen som ledde til Silo, tog en hel annan än den hvilken Naphtali dagen förut hade kommit til Luza. De genomtågade en lång slätt, som endast var beväxt med några palmträd; de närmade sig Ephraims berg och kommo omkring klockan tre til foten af Remmons klippor. Naphtali som följer Abdias utan at märka de ställen hvar han tågade, stiger efter honom genom en smal och krokig gångstig be-

växt med törne. Vägens besvärlighet, den ouphörliga upmärksamheten at förekomma hvarje fara för Rachel, aflägsnade för någon tid hans sorgeliga betraktelser. Efter en lång och svår färd kom han betäckt af svett til spetsen af dessa öde klippor. Där kastande sina ögon framåt, igenkänner Naphtali stället hvarest Rachel anlidade honom om hjälp. Han stannar, hela hans kropp darrar och genom en ofrivillig rörelse hvälfva sig hans ögon emot Rachel. Rachel väntade detta ögonkast, men hon kunde icke uthärda det. Hennes hufvud sönk emot hennes bröst och hennes bägge händer dolde hennes tårar. Naphtali känner sina knän svigta, han stöder sig emot et block af klippan och gubben skyndar honom til hjälp: låt oss hvila min son, säger han, vi äro på halfva vägen, låt

oss sätta oss på en stund. Som Abdias hade sagt dessa ord räcker han sin dotter handen, lyfter henne ner, ledsagar henne til Naphtali, place-
rar dem bredevid hvarannan och sät-
ter sig sjelf hos dem. Efter en lång
bedröflig tystnad frågar Abdias som
ville bryta den, Sadoes son; på hvil-
ken tid, vid hvilket tillfälle, Elieser
hade sett Rachel. Naphtali berät-
tade honom då, huruledes hon var
kommen til tabernaklet, huru hans
bror hade offrat de tvänne dufvorna
och lammet som Rachel hade hem-
burit Herren, för sin fars tilfrisk-
nande. För mig utopade Abdias, i
det han vände sig til sin dotter. Ack
hvad för en onödig oro har vållat
dit bekymmer för mina dagar? de
hafva icke varit hotade; hvarföre döl-
ja din resa för mig? hvarföre har
din barnsliga kärlek icke underrät-

tat din far om de böner hvars föremål han varit? Man bedrager dig svarade Rachel honom; detta offer var icke för dig. Dagen före samma dag, förföljd af Moabiterna; irrande ibland dessa förfärliga klippor; undgick jag döden genom en ung jägares hjälp, som jag lemnade döende sedan han bistått mig. Jag återkom snart för at söka honom men fann honom icke; orolig öfver hans öde, fruktande at han fallit i våra fienders händer, för jag dagen därpå, vid nattens annalkande; och inställde mig i Herrans bus, för at hembära mina ringa gåfvor och at hos honom anhålla at han måtte bevара den ädelmodige mannen, som jag var skyldig lifvet. Elieser bad för min far, jag bad för min välgörare.

Rachel rodnade vid dessa ord och Naphtali utom sig utropade:

Ach himmel! hvad säger du, hvad! det var för den lycklige dödlige?... Ja svarade Rachel, i det hon betraktade honom, det var för min befriare; jag trodde hans dagar voro i fara, jag trodde.... jag tog felt; jag har sedan fått veta at han lefver och är lycklig; jag har fått veta at han glömt sin fara likasom sin välgärning.

Naphtali steg hastigt op vid dessa sista ord; min far, sade han till gubben, låt oss fortsätta vår väg, min bror väntar oss.

Slut på Andra Sången.

TREDJE SÅNGEN.

Solen hade redan sänkt sig uti det stora hafvet, boskapshjordarna redan församlade nedstego bärigen med långsammas teg, då Abdias, hans dotter och Naphtali, i det de närmade sig Silo, varseblefvo det violetta tält som skylde tabernaklet. Vid denna syn stadnade de, knäböjde för detta heliga ställe: och fortsatte deras väg efter en kort bön och ankommo snart til porten.

Där väntade Sadoc och Elieser åtföljde af vänner och fränder dem för flere timmar sedan. Där kommer en utvald skara af unga flickor med långa kläder med lilje blomster i händerna Rachel til mötes; de om-

gifva, de kröna henne med blomster och beledsaga henne som i triumf till öfverste prästen som antågade. Rachel kastar sig på knä, Sadoc uplyfter henne, omfamnar henne och beledsagar till henne Elieser, hvars hjerta klappade af kärlek och glädje. Den sedesamma Rachel iakttaget tystnad. Hennes brudgum hänförd af sin lycka, yr af glädjen att se henne, söker icke dess mindre sin bror. Han kallar honom, han räcker honom handen, lemnar Rachel för att ila till honom, och i det han ledsagar honom till sin brud, förenar, trycker han deras händer, som han för till sitt hjerta. Således går Elieser emellan allt hvad han älskar. Öfverste prästen följer Abdias; de unga flickorna gå framför dem och Silos inbyggare församlade på deras väg fira denna ljufva förening genom tusende

fröjderop som de upsända til himmelen.

Ankomna til öfverste prästens hus, tilkännagifver Sadoc, at den följande dagen et tacksägelse offer skall helga hans sons ägtenskap. Folket skiljer sig och lemnar brudparet i frihet.

Sadoc skyndar at bjuda sina gäster frukt och förfriskningar, som han har tilreds för dem. Han sysselsätter sig i synnerhet med Abdias; föreslår honom at flytta til Silo och sluta sina dagar hos sin älskade dotter: förenom oss säger han, ålderdomen behöfver vänner, i vår ålder har man dem blott i skötet af de sina. Namnet far som gör öfverseende kräfver samma öfverseende. Med detta namn så sött at bära åldras man ostraffad. Den ömma omsorg som kan undgå din Rachel skall E-

lieser iakttaga; hvad Elieser kunde glömma, skall jag erhålla af Rachel; våra hjertan skall ingen skilnad göra på våra barn: vi hafva fördubblat vår rikedom. Abdias lofvar at icke lemna honom; Rachel tackar honom för detta löfte. Hon emottager med erkänsla den älskande Eliesers upmärksamma kärleks betygelser; och Naphtali döljande sit lidande; med omsorg förställande sit ansigte, småler åt Rachel, åt sin bror och lyckönskar dem bägge.

Således försvinner resten af dagen; då lamporna äro nära at slockna befäller Sadoc sina söner at gå för at afbida dagens ankomst uti en slägtinges hus. Bägge gå til Phanuel för at öfverlemna sig til sömnen. Men sömnen nalkades icke denna natt deras ögonlock. Elieser, som utgrundar Naphtalis bedröfvelse, til-

skrifver den hans kärlek til Israelitinnan som han söker. Han tror sig lindra hans smärta därigenom at han talar med honom om den okända, och upprepar för honom at han snart vill jämte honom uppsöka henne. Naphtali söker fåfängt at aflägsna ifrån sig dessa sorgeliga tankar; och at endast sysselsätta Rachels maka med åtankan af den lycka som han skall njuta; Elieser återkommer alltid til den lidelse som sysselsätter hans bror; Elieser kan icke vara lycklig så framt hans bror icke är det; han söker lindra hans sår och han uprifver det.

Sluteligen uplyser den glänsande morgonrodnaden östern. Den unge brudgummen gör sig redo och väljer sin bästa dräkt. Naphtali söker at påkläda honom; det är Naphtali som ordnar hans långa hårflätor, som upvecklar dem med smak

under den förbländande Tiarna och betäcker hans axlar med en lång hyacint-färgad kappa som fordom i Israels krigiska öfvningar blifvit belöningen för Naphtalis vighet och mod. Skön genom sin ungdom och lycka är Elieser dessutom förskönad genom sin brors omsorg och föräringar.

Bägge återvända til Sadoc, de sinna leviterne i högtids drägt, de unga flickorna och folket församlade, vänta vid porten den unga bruden. Hon synes klädd i en hvit tröja, pannan betäckt med en utsydd slöja, fruktande, förvirrad, nästan vaklande går hon bredevid sin far och vägrar at stödja sig vid Naphtalis arm. Elieser hänryckt af glädje, ilar framför leviterne, ankommer främst til tabernaklet, bemödar sig, hemtar fram slagtoffren och lemnar dem til Sadoc. Tolf vädrar blifva offerade.

Folket förenar sina böner med öfverste prästens; folket her jemte honom at denna nya Rachel lika så skön som den förra, måtte blifva så fruktsam som Lea och at dessa makar måtte föråldras tilsammans som Sara och Abraham. Samma sällskap beledsagar dem, följer dem genom staden, sjungande gamla sånger och beströ vägen med blomster.

Efter denna ceremoni, lät Sadoe brudparet undertekna det contract de hade ingått. Eliesers hand darrade af glädje; Rachels darrade ännu mer. Naphtali hade aflägsnat sig; hans bror söker honom redan. Han finner honom, leder honom til bröllops bordet, placerar honom vid sin hustru och medan den gamle Sadoe undfägnar vid denna måltid sin församlade släkt; så talar den lycklige, den älskvarde Elieser til Rachel,

til Naphtali om intet annat, än om sin önskan at alltid lefva tilsammans med tvänne föremål lika kära för hans hjerta och at se sin bror och hustru älska hvarannan likasom han älskar dem.

Ack! Rachel och Naphtali rodnade då de låfte honom det. Bägge fruktade at finna sig skyldige därigenom at de värkeligen kände hvad de låfvade; men Naphtali räknar på sin dygd som vänskapen ger styrka; Rachel som icke har detta dubbla stöd, oroas och vill fly faran; hon uttänker et dristigt förslag som hon straxt vill utföra; och begagnande stojets ögonblick vid upstigandet ifrån bordet, ber hon den olycklige Naphtali om et hemligt samtal.

De gå, utan at se på hvarannan, til det ensamma fikonträdet som var planterat på brädden af bäcken.

Rachel sätter sig emot den gamla stammen, ber Naphtali sitta bredvid sig och med en röst som hon söker gifva säkerhet.

Säger hon, ögonblicken äro dyrbara, låtom oss icke spilla dem med förställning, låtom oss icke dölja vår strid, men försäkrom oss om segern. Jag älskar dig och du tilber mig. Jag skyndar at bekänna det; din dygd har icke lemnat mig annan utväg för at kunna förblifva lika så dygdig som du.

Jag känner icke hvad som tildragit sig sedan det olyckliga ögonblicket då jag viste mig för Elieser; jag vill ock för alltid blifva okunnig därom. Hvad jag vet och hvad jag är säker om, är at du upoffrar kärleken til mig för kärleken til din bror. Detta offer är ädelt och stort; men orsaken til dina plågor blir belöning.

gen därför. Du upoffrar kärlek för vänskap; för dig qvarblir åtminstone vänskapen. Ack jag finner at man icke är at beklaga, när man til den äran at hafva gjordt sin skyldighet kan foga den tröst som en öm känsla skänker oss.

Naphtali, jag har ingen bror. Jag är Eliesers hustru och det är dig som jag skulle hafva valt; det är hos dig som jag står i förbindelse för mit lif. Tror du at din välgerning, den beundran som din sorgeliga upoffring väcker, det outhärliga skådespelet af dina strider, af din seger, icke hvarje dag skall öka den låga, som jag bör utsläcka. Förgäfves skall du vara segrare, dina segrar skola försvaga mig. Ju mera jag finner dig olycklig desto älskvärdare förekommer du mig. Jag skulle kunna försvara mig emot mina egna plågor, jag kan

icke uthärda dina ; det ar du som skall bistå mig. Fly, fly långt härifrån. — Om din dygd icke kräfver det, så gör det då åtminstone för min dygds skull, gör det för din brors lyckas skull, med hvilken jag i din närvaro, jag bekänner dig det, icke kan sysselsätta mig. Sök, upfinn någon förevändning, för at aflägsna dig från Rachel. Återkom om det är möjligt, helad, eller snarare kom aldrig åter.

Som hon uttalt, ville hon återvända til öfverste prästens hus. Naphtali gjorde en rörelse för at qvarhålla henne och fattade hennes hand; men knapt hade han vidrört den, innan han med förskräckelse drog sin hand tillbaka; hemtar sig, söker at samla sina krafter som öfvergifva honom och utan at lyfta ögonen til Rachel uttalar han dessa sorgliga ord:

Min syster, min syster frukta ingen ting, jag skall blott svara på dina sista ord; jag lofvar dig at fara bort til och med i denna natt. Jag skall aldrig se dig mer..... Aldrig skall jag återse min bror..... Ack tilgif mina tårar jag har rätt at utgjuta dem för honom.

Jag finner at jag hade bordt fly dig utan at svara dig, men dit lugn och min brors lugn fordra, at jag underrättar dig at Elieser ända til denna stund icke ens har kunnat ana at jag hade sedt dig förr än han. Han känner icke och jag kände det icke engång at Rachel var denna Israelitinna..... Alt nog min syster, måtte detta möte blifva en evig hemlighet emellan mit hjerta och din dygd; måtte Elieser aldrig erfara hvad vänskapen gjordt för honom; han skulle icke mera kunna vara lyck-

lig; jag skulle förlora frukten af min upoffring.

Det återstår för mig ännu at upfylla en skyldighet som din ära ålägger mig; jag vill, jag skall i dina händer återställa det enda goda jag ägde; den enda pant mig återstod, af en kärlek som för framtiden skulle vara brottslig. Återtag denna för mig så kära slöja som du lät falla för mina fötter, denna slöja som ifrån den dagen har hvilat på mit sorgsna hjerta. Se här är den Rachel Låt oss återvända, jag fruktar at detta samtal uphör at vara oskyldigt. Måtte det åtminstone vara nyttigt för min bror; i morgon när den olycklige begråter min bortgång, så är det ingen annan än du som kan trösta honom, säg honom min syster, säg honom: Naphtali har förtrott mig sit lidande; han kan icke

lefva utan den okända, som jämte dig herrskar i hans själ; han är bortgången, för at dö för saknaden af henne. Min syster du kan svära därpå.

Vid dessa ord räcker Naphtali slöjan med en darrande hand. Rachel emottager den utan at svara och kastar den öfver sit ansigte.

De återvända tilsammans til gården, Sadoc kommer emot dem; onfamnande sin dotter Rachel, klagar han öfver hennes långa frånvaro och beledsagar henne til sina anhörige som med hög röst fråga efter henne. Naphtali lemnar henne, aflägsnar sig, bjuder til at undvika henne och söker med ögonen efter Elieser.

Men Elieser hade sett at hans hustru och hans bror hade lemnat

brölloppsalen. Han gaf vika för det behof han fann at alltid vara tilsammans med dem, han hade följt dem på långt håll: och då han såg dem sitta tilsammans, tog han en lång omväg, för at träffa dem utan at blifva sedd. Det skedde icke af misstroende, icke en gång af nyfikenhet. Elieser hade icke den tankan at uppsnappa en brors hemligheter; han visste at denne så älskade bror icke hade några hemligheter för honom. Den lycklige, den ömme Elieser öfverlemnar sig utan plan, utan öfverläggning, åt denna glada känsla, denna förtroliga upriktighet, vänskapens ljufva ledsagariina, som aldrig fruktar at förolämpa emedan den aldrig förolämpas och som lätteligen tillåter sig alt hvad den sjelf tilgifver.

Som han narmar sig bakom buskarna, ser han Naphtali återge Ra-

chel slöjan som han burit på hjertat och som Elieser igenkände vara Israelitinnans; han hör de sista ord som Naphtali uttalar. Dessa ord, denna slöja upptäcka för honom alt. Elieser erfar på en gång sin brors dygd och lidande och Rachels olycka; han blir dyster, orörlig, hufvudet lutadt mot bröstet, händerna sträckt emot jorden, stödd emot fikonsträdet. Han ser, han hör icke något mera. Hans ögon höljas af mörker. Hans själ har förlorat sin verksamhet genom sorgens öfverväldigande. Lik en meniska slagen af åskan, har han sett blixten och känt döden.

Under denne tid hade Rachel och hans bror hunnit Sadocs hus. Då Elieser hämtar sig söker hans blickar dem förgäfves. Han erfar en ryslig glädje uti at finna sig fri och ensam. Han släpar sig til brädden af

bäcken, betraktar dess skummande bölja, mäter dess djup och med ens öfverlemnar sig til sin förtviflan. Godhets Gud, utropar han, jag anropar ej annat än din rättvisa. Om jag alena skulle lida, så skulle min aktning för dina heliga stadgar stärka mig at bära mina plågor. Men min hustru, men min bror, äro olycklige blott igenom mig. De skola blifva det ännu mera med hvarje dag, de skola vara det så länge jag ser dagens ljus. Det står icke mera i min magt at vägra deras offer; det är mig icke tillåtit at emottaga det; det är mig förbjudit at däröfver sucka med dem. Alt hvad som utgör lifvets sällhet, kärlek, vänskap, dygd förenar sig och skiljer sig, för at mångfaldiga mina plågor. O Alsmäktige Gud var min domare! min bror vill dö för mig, hans död skulle göra mig me-

ra beklagansvärd, min skall skänka
honom frid.

Vid dessa ord vill Elieser störta sig i fallet. Men, i detta ögonblick, vända sig hans irrande blickar på hans hus, på det hus hans far bebor, hvar den gode gubben upfostrade honom, hvar han hör glädjens sånger och de böner man upsände til himmelen för hans välgång. Vid denna syn stannar han och fattar med ena handen det vilda fikonträdet, försäkrar sig därigenom om et stöd emot sig sjelf; och betraktande den gräsbänk på hvilken han hade suttit tilsammans med Naphtali, på hvilken de så ofta hade svurit at lefva och dö tilsammans; fann Elieser på denna förtviflan följa en lugn bedröfvelse. Elieser hade icke gråtit; nu flöto tårar från dess ögon och dessa tårar som tröstate honom, återställde hans sin-

nen, hans förstånd, hans naturliga ömhet. Nej, nej, sade han snyftande, nej, här kan jag icke dö. Jag skall icke med en frivillig död vanhelga naturens boning, vänskapens tillflyktsort. Detta ställe hvar min far har omfamnat mig, hvar min bror har så högt älskat mig, detta är et heligt rum, et fruktansvärdt ställe. Den billigaste sorg har icke rätt at störa dess fred. Fly, fly skall jag, låt mig söka, för at öfverlemna mig til förtviflan, et land som icke är lycksalighetens och ömhetens.

Elieser stiger med hastiga steg upföre backen; han finner et klippblock som lättar hans öfvergång, uphinner andra stranden, klättrar upför berget och störtar sig i öknen.

Imedlertid hade Naphtali med förundran sökt och frågat efter sin bror. Rachel, Sadoc och Abdias,

Da de sågo timmarna fly; trodde de at Elieser var sysselsatt at i tabernaklet bedja til Herran. Dagen hadde lemnat rum åt natten och Naphtali återkommer dyster och orolig ifrån tabernaklet. Han återvänder, genomlöper fältet, stannar vid det vilda fikonsträdet; ropar Elieser med hög röst; men hör icke annat än böljans buller, som rullar i sit fall.

Mera förskräkt än han vill synas, frågar han sin far, sina anförvandter, sina vänner; hastar sina frågor med otålighet och väntar icke tils man svarar honom. Han är orolig, han löper, han återkommer och upptäcker sluteligen, at man sett hans bror stiga up för brädden af bäcken. Genast tar den häftiga Naphtali, som glömmet på en gång Rachel, sin kärlek och sit förslag, en lång furu gren och tänder den midt i spisen, lyser sig

med dess låga, springer, och ilar til bäckens bäge bräddar.

De unge leviterne vänner och lek-kamrater til den olycklige Elieser följa genast brodrens efterdöme. Alla bärande antända bloss följa Naphtali på långt håll; störtande sig i gångstigarne och klättrande upför de öde klipporna. De sprida sig i bergen och skingra sig under ständiga rop. Sadoc, Abdias och Rachel som blifvit på andra stranden höra dessa sorgliga rop och genljuden som uprepa dem. Mörkets djupa förskräckelse, åsyn af de i mörkret vandrande blossen, alt ökar skakningen och den hemska rädsla som isar deras själar.

Natten förgår under detta bedröfveliga sökandet, Elieser finnes icke. Långt efter solens upgång återkommer Naphtali til Sadoc betackt af en

ödlig blekhet, med utslaget hår och fötterna rifna och blodiga. Han trycker hans hand utan at kunna framföra et ord; han ser icke på Rachel. Stående orörlig stum räcker han sina följeslagare den föda som honom tilbjudes, fuktar blott sina läppar; sveper om sig et vargskinn, tar sin båge och sina förfärliga pilar och vill åter ut på ögonblicket.

Men man ser en gammal herde nalkas, bärande i sina händer några kläder, sölade med sand och dy. Naphtali upper et förfärligt skri. Den gamle herden vänder sig til Sadoc: känner du, frågar han honom, den klädnad som din son bar? Som han säger dessa ord, lägger han för hans fötter Eliesers Tiara och den hyacintfärgade kappa hvarmed hans bror hade klädt honom. Sadoc då han såg dem föll han i Abdias armar. Na-

Naphtali kastar sig på kappan fäster på den sina bleka läppar, ropar: o min bror! och förlorar stämma och fattning. Snart kommen åter til sansning, bryter han sönder sin båge, sit koger, rifver i trasor sin tröja och närmande sig den gamle herden, frågar han med en vild stämma; svara, på hvad rum och hvilket ögonblick fann du dessa lemningar. Den na morgon vid solens upgång, svarade den förfärade gubben; vid den nakna klippan, hvarifrån man ser bäckens vatn nedstörta; Tiaran var på stranden, kappan litet längre bort i mitteln af böljan.

Naphtali betraktar herden och ger honom tekn at aflägsna sig. De unge leviterne närma sig den bedröfvade Naphtali. Men Naphtali stöter dem ifrån sig och begär att man måtte lemna honom ensam. Leviterne af-

lägsna sig suckande och gå för at i Silo utsprida den bedröfveliga, den faseliga nyheten, om Eliesers död. Alt folket som älskade honom innerligen uphöja smärtans anskri emot himmelen, betäcka hufvudet med aska och dömma sig til tio dagars sorg. Hela Israel begråter Israels välgörares son. Ack den olycklige Sadoc som Rachel återkallade til lifvet, hör dessa jämmerns toner; han faller på knä och utropar med svag röst: Elieser! Elieser, o min kära Elieser! Vid detta namn rusar Naphtali fram, störtar sig til gubbens bröst, vil tala, men dess snyftningar qväfva honom; han kan icke annat, än efter långt bemödande uprepa jämte sin far: Elieser! Elieser, o min kära Elieser!

Slut på Tredje Sången,

långa dagarna ensam sittande vid stammen af fikonsträdet. Där hade han med händerna uprest en graf af grön torf. Där under en slipad sten hade han inneslutit den qvarlåtenskap som hans bror hade efterlemnadt. Denna falska graf bedrog hans sorg. Naphtali infann sig där vid solens upgång; han tyckte sig där lida mindre; där trodde han sig närmare den han begret.

Imedlertid lät Sadoc, som en sträng iakttagare af Mose religiösa föreskrifter då Rachels sorgetid gick til ända, kalla Naphtali til sig. Min son, sade han honom i Abdias och hans dotters närvaro; du känner Hebreernas lag. Den ålägger dig att taga til hustru den Enka som din bror lemnadt. Eliesers älskade namn skall icke utdö i Israel, det är i dina barn som det skall återuplifvas.

Vid dessa ord förebrådde Na-
phtali sig den glädje han erfor. Hans
panna rodnade och hans ögon blic-
kade ner; hans hjerta klappade och
suckade på en gång. Den lycka som
väntade honom tycktes såra hans gran-
lagenhet.

Ack min far, svarade han, se-
dan lång tid tilber jag Rachel. I det
jag åtlyder lagen, efterkommer jag
min käraste önskan. Men Elieser är
ej mer, huru skulle jag våga finna
mig lycklig; Rachel förlåt mig det-
ta språk; tilgifven mig allesammans
at jag anhåller hos er at genast ef-
ter detta giftermål, skal den djupa-
ste enslighet underhålla och föröka om
det är möjligt, min evinnerliga sorg.

Min kära son, afbröt Sadoc,
jag har förekommit din önskan. Jag
har förkunnat folkets älste at jag i
deras händer återantyardar rökelse-

karet och den heliga skruden. Mina darrande händer kunna icke offra heliga offer; mina af ålder försvagade sinnen, äro icke i stånd at instämma den Eviges lof. — Om min Elieser hade lefvat, så hade jag ännu mina krafter. De älste hafva velat välja dig; jag har på dina vägnar afslagit denna ära. Jag har läst i din själ behovet af enslighet. Ja Naphtali, inneslutom oss, döljom oss för hela världen. De olycklige äro icke annorlunda väl än i sällskap med hvarandra. Abdias, din hustru och jag, vi skola veta at älska dig och at gråta.

Därpå tog han Rachels hand, förenade den med hans sons och förklarade enligt lagen at frukterna af detta ägtenskap skulle hafva Eliesers barns rättigheter och namn. Han bad Jacobs Gud välsigna detta nya

ägtenskap som gjorde honom tvänne gångor til Rachels far. Brudparet vågade knapt, då de afhörde honom, kasta hvarannan en enda blick, blandad med smärta, fromhet och stilla kärlek.

Altifrån denna tid blefvo Naphtali, Rachel, Sadoc och den gamle Abdias främmande för verlden, anseende sig ensamma på jorden, och då de icke hade andra behof än hogkomsten, så lefde de icke heller för annat än för vänskapen, ömheten och arbetet. Med lösen för den hjord och det hus som Abdias hade i Luza, utvidgade han Sadocs mark och planterade där vinstockar och oljoträd. Denna jord närde familjen och lemnade ännu något öfverskott hvarmed de kunde hjälpa några behöfvande. De fattiga voro de enda som de icke hade glömt. Naphtali upsti-

gen i dagningen, gick för at öppna jordens sköte, sådde där korn och råg; eller ock toppade han vinstockarna, ställte stöd under de unga rankorna, eller skötte han sine oliveträd. När solen på högsta höjden af sit lopp öfveralt uplyste horisonten, återvände Naphtali til sin fredliga boning. Rachel kom honom til mötes; och endast hennes åsyn uplifvade den lycklige ägta mannen. Han gick hand i hand med henne, ända til bordet där gubbarne suto, men upstodo för at med omfamningar möta honom; den flitiga hustrun frambar den enda rätt hon hade tillagat. De gjorde tilsammans en tarflig måltid, som ofta förlängdes endast för det nöjet at de njöto den tilsammans. Alla gingo de därpå tilsammans för at deltaga i de landtliga arbeten, och när solen dolde sig

i västans skyar, begaf sig Rachel jämte sin man til brodrens graf. Bägge föllo på knä stödjande sit ansigte emot stenen, där tänkte de i tysthet, eller om de någon gång talte där, så var det alltid om Elieser; det var för at erinra sig om hans gerningar, om hans ord; aldrig vanhelgade något annat samtal detta sorgens ställe, aldrig vågade Rachel och Naphtali där kalla hvarannan hustru och man.

Sålunda förflöto dagar och månader. Tolf månader förnyade sig; Rachel blef mor för en son. Han fick namnet Elieser. Detta namn tycktes öka föräldrarnas kärlek til honom; aldrig fanns et mera vackert barn, aldrig utvecklade sig behag och förstånd så hastigt som hos den späde Elieser. Knapt fyra år gammal förstod han, erinrade han alt

hivad Sadoc sade honom. Den gode gubben kunde icke lemna honom. Han tog honom ifrån Rachels armar, för at bära honom i sina svaga armar, han beledsagade honom ut på fältet, lyfte honom på sit hufvud, för at han skulle med sina små händer kunna plocka frukterna som lockade honom; han upfann lekar för honom och deltog uti dem utan at ledsna. Denne ärevärdige öfverste präst hvars silfverhvita skägg betäckte hans bröst, lekte ofta i gräset med Naphtalis son; den gamle Abdias blandade sig i leken; och Rachel som betraktade dem, i det hon span på en klädning för fadren, lät sländan falla, för at aftorka de glädjetårar som blandade sig med hennes leende.

Snart blef barnet starkare och behöfde en allvarligare omsorg af Sadoc. Sadoc ville ensam sysselsätta sig med at upfostra och undervisa honom, han lär honom at läsa i de heliga stadgarna, han inpräglar i hans unga hjerta den Eviges föreskrifter. Elieser känner redan budorden som voro gifna Moses. Han upprepar de underverk som Herran gjorde, för at frälsa sit folk från Egypten. Han intager Sadoc och sin mor, genom sit minne, genom sit förstånd; och när Naphtali återkommer från arbetet sitter den unge Elieser på sin lärares, sin farfars, sin väns knän och berättar för sin förundrade far, huru Joseph såld af sina bröder närde och tilgaf dem. Gubben afhör barnet och upprepar med låg röst hvarje ord som han säger. Det tyckes som om han skulle lära sig af bar-

net denna vackra, denna rörande historie. Han ömmar för den gamla Jacob, då man beröfvade honom Benjamin; då trycker han Elieser närmare til sig och Naphtali som betraktar Rachel, kan icke tilbakahålla sina tårar, hvar gång som barnet upprepar namnet bror.

Nio år äro redan förflutna. Elieser går stundom ensam ut. Han äger en båge och pilar. Liflig och vig som fadren, förföljer han långs med stranden af bäcken, hägern och sjöörnen. Snart går han öfver bäcken, klättrar upföre bergstopparna och söker unga hjortkalfvar. Rachel och Sadoc knota öfver dessa ensamma vandringar. Naphtali mera öfverseende, småler åt den spåde Elieser. Det fägnar honom at se hans mod så mycket föregå hans krafter och barnet som märker det, öfver-

lemnar sig til sin smak för jagten. Denna smak ökes innan kort. Hvarje dag, efter det han deltagit i den samfälta måltiden, väpnade Elieser sig med sin båge och smög sig hastigt bort ända til aftonen. Han återkom til natten och hemtade alltid med sig skogsdufvor, eller nyplockade dadlar. Frukterna voro till Rachel, fåglarna til Sadoc. Modren och farfadren förundrade sig och kunde intet begripa, huru gossen som så svag ännu, kunde nå palmträdens topp. De förebrådde honom, at han vågade sig för mycket, i synnerhet därigenom at han aflägsnade sig så mycket ifrån dem. Men Elieser innehade sättet at tilfredsställa deras ömhet, at undanrödja deras oro och visste, at genom kärleksbetygelser, bibehålla sin frihet.

En dag hade gossen, emot sin vana gått ut före dagningen och afton offrets timma var förliden, utan at han var återkommen. Rachel utgjutande tårar, hade sändt Naphtali ut, för at söka honom omkring bäcken. Hon sjelf efter det hon hade lupit längs efter dess rand, hade satt sig ned vid roten af fikonsträdet, då hon med ens blef honom varse. Blekhet betäckte hans anlete, hans ögon voro vatnade af tårar. Hvad fattas dig min son? utropade Rachel; skyn da at underrätta din mor. Ack, svarade gossen, min sorg förräder en hemlighet, som jag hade svurit at aldrig upptäcka. Det är endast åt dig jag vill anförtro den. Du skall bevara den, ack min mor! du skall bevara den, jag är säker derom och du skall bistå min vän.

Vid dessa ord blir Rachel helt förvånad och låfvar sin son alt hvad han begär, afterkar stilla sina tårar och aflör honom i det hon smeker honom.

Du skall få veta sade Elieser, hvarföre jag så ofta lemnat er. När du har hört mig til slut, så kall du säkert straxt förlåta mig.

Det var i den sist förflutna månaden som jag en dag vågade gå öfver bäcken; jag steg på den motsatta strand, då jag såg en fattig höljd i trasor, sittande under en klippa. Hans hår föll på hans panna, hans skägg räckte öfver hans bröst som var til hälften naket. Hans ansigte var mörkbrunt. Han tycktes vara sjuk och lidande. Men han förskräckte dock icke mig tvärtom han intog mig. Jag hade med mig några frukter som jag hade tagit från bordet, jag er-

bjöd honom däraf; han betraktade mig skarpt. Min son, sade han, jag har icke behof af det som din välgörenhet erbjuder mig; men jag har behof af at känna en välgörare sådan som du. Hvad är dit namn min son, hvilka äro de lycklige föräldrar, som Herran har skänkt det mäst godhertade af alla barn? Jag är Elieser, svarade jag, den ärevördige Sadoc, fordom Israels öfverste präst, är min farfar; min mor heter Rachel, min far Naphtali. Då jag ärar, då jag älskar de fattiga åtlyder jag deras befallning.

Knapt hade jag sagt dessa ord för än denne man nalkades mig til mötes, tog mig i sina armar och höjde mig up til sit bröst. Han sade intet, men han suckade; och jag kände hans tårar flyta utföre mina kinder. Förundra dig icke, sade han,

öfver den vänskap som jag bevisar dig; men jag står hos Sadoc i förbindelse för mit lif och jag har icke kunnat se hans sonson, utan denna hänryckning, som du ej misstycker. Då smålog han; men jag såg rätt väl, at hans ansigte ej var vant at le. Jag fattade hans hand; kom följ mig, sade jag; jag skall föra dig til Sadoc, han skall tycka så mycket mera om mig, när jag för behöfvande til honom. Nej inföll han, i det han slog ner ögonen, jag är landsflyktig från Silo, för et brott som jag begått i våda. Jag skulle vara förlorad om jag skulle visa mig där. Du ser mit barn huru stort mit förtroende är, du har mit lif i dina händer. Om du skulle uptäcka at jag är dold i detta berg, där du har funnit mig, så skulle man komma för at rycka mig här-

härifrån och öfverlemna mig til grufveliga plågor.

Dessa ord kommo mig at rysa. Jag lofvade honom at bevara hans hemlighet och at återkomma för at se honom. Följande dagen då jag återkom, väntade han mig på samma ställe. Nöjd med min noggranhet och litande på mit löfte, beledsagade han mig ända til sin boning. Denna boning är icke långt härifrån. Det är en liten grotta, dold emellan klipporna, hvar jag icke såg annat än några dadelgrenar. Dadlar voro hans föda, grenarna utgjorde hans säng — Se här mit hus sade han til mig; jag smickrar mig icke min son, at något kunde locka dig hit. Men du skulle göra mig rätt lycklig, om du stundom ville komma hit. Denna morgon har jag sedan dagningen genomlupit berget; det har lyckats mig at

med ansträngd möda fånga dessa tvänne skogsdufvor lefvande. Efter du älskar foglar så vill jag vinlägga mig om at fånga dem; min åtrå at behaga dig, skall gifva mig styrka och vighet.

Då gaf han mig tvänne skogsdufvor uti en bur af säf. Det var de första min mor, som jag kom at erbjuda dig. Alla de gåfvor som jag hemtade dig, kommo icke af någon annan än af honom. Denne så gode man, sysselsatte sig med mig, hela tiden som han icke såg mig; lade ut snaror för dufvor och sökte de kosteligaste frukter. Sedan kom han för at vänta på mig; jag fann honom sittande vid ingången til grottan, med sina gåfvor i handen. Den glädje som dessa föräringar förorsakade mig öfvergick straxt i hans ögon. Han omfamnade mig, satte mig bře-

devid sig och stundom på sina knän; och sedan han lång tid hade betraktat mig samtalande vi. Han talte med mig om dig min mor, om min far, om min farfar; han deltog i er lycka, han lät mig uprepa allt hvad ni hade talt. Jag älskade dessa behagliga samtal, jag fann et nöje uti at besöka en så öm, en så god vän; jag sade, efter jag är den enda i verlden, som kan trösta honom; så är jag pliktig at se honom ofta.

I dag gick jag til honom bittida, emedan han i går var sjuk; jag tog i hemlighet mjölk uti en kruka, i den förhoppning at denne mjölk kanske skulle göra honom godt. Ack min mor! sedan i går har sjukdomen blifvit värre. Jag fann honom på sin bädd. Han emottog mjölken som jag hemtade honom, tryckte mina händer och tackade mig; men jag

såg at han gjorde sig möda för at dölja sit lidande. Jag ville icke lemna honom och jag vore ännu där, min mor, om jag icke skulle hafva fallit på den tankan at du skulle kunna hjälpa honom. Ack! kom, kom med mig, du skall må hända rädda hans lif.

Så talte Elieser; Rachel omfamnade honom snyftande. Älskade barn sade hon til honom, hvad dit unga hjerta är känslofullt och godt, hvad jag skattar mig lycklig at vara din mor. Ja, min gosse, jag skall följa dig; vi skola icke förlora et ögonblick.

Hon stod op och skyndade hem. Naphtali återkom sedan han förgäves sökt sin son. Rachel skyndar at säga honom alt hvad hon hade hört; hon har sin man at gråta af glädje

och deltagande. Naphtali vill följa dem til eremitens grotta, han tager med sig olja och vin, Rachel förser sig med andra förnödenheter och ledsagade af Elieser närma de sig berget.

Elieser skyndar på deras gång. Vid ingången til hålan bad gossen dem stanna. Han går ensam in och säger til eremiten som låg utsträckt på sit sorgliga läger: o min vän, förlåt mig, at jag har upptäckt din hemlighet i hopp at kunna vara dig nyttig. Förskräcks icke min vän, jag för til dig min far och min mor.

Hvad säger du min son? utropar den döende, i det han til hälften reser sig op. Hvad, Naphtali! hvad, Rachel! skall jag ännu få omfamna er! Ack, godhets Gud! gif mig styrka därtill!

Vid dessa ord, vid denna röst, upger Naphtali et förfärligt skri: han

igenkänner denna röst, han kastar sig i hålan, flyger, faller och omfamnar sin bror Det är honom, det är Elieser. Rachel återser sin första man. Stum, orörlig, försagd, stöder hon Naphtali, hvars hufvud hvilar lutadt emot brodrens bröst; barnet förvånadt ser ömsom på en och hvar af dem, med tårfulla ögon; den döende Elieser kastar sin arm omkring Naphtali, räcker en af sina händer åt Rachel och ber barnet at det icke må gråta.

Så snart denna så lifliga rörelse lemnade deras sinnen något lugn betraktade de alla tre hvarannan, utan at kunna framföra et ord. Elieser var den första som stadgade sin nästan qväfda röst och stödd emot sin bror ställde til honom följande tal:

Naphtali, tiden flyr, låt mig begagna det sista ögonblicket på hvilket jag ännu kan kalla dig bror. Förstör icke den heliga glädje som jag

erfar, då jag återser dig. Betänk min endaste vän at din Elieser dör lyckligare än han har lefvat.

Just på min bröllopsdag, såg jag dig vid fikonsträdet återlemna Rachel den slöja som du bar på dit hjerta. Detta enda ord säger dig alt, min bror, jag gjorde hvad du ville göra.

Jag försummade icke at lemna mina kläder på brädden af bäcken, nedsmorde af smuts, på det at man icke skulle tvifla på min död och för at lagen skulle kunna föreskrifva dig at blifva min enkas man. Jag sade för mig sjelf, han kan blott njuta hälften af sin lycka; och jag fann mig äga styrka at lefva.

Jag vandrade utan at följa någon väg. Jag aflägsnade mig från Canaan och hann Hemats *) land. Jag hop-

*) Hemaths eller Hamats land var belägit emellan och sträckte sig äfven öfver bergen Libanon och Antilibanon; vid utsta-

pades glömma Rachel; såfångt hoppt
 Jag kunde icke lefva utan Rachel

kandet af Israels Stammars område följdes Hemaths lands gränсор et långt stycke, emot Assers, Dans, Naphtalis och Manasses Stammar.

Norr om Palestina skall hafva funnits tvänne städer som haft detta namn och af hvilka den ena af Grekerna kallades Antiochia och den andra Epiphania; men upgiften dervid at Hor och Hermon vore detsamma, kan icke äga sin riktighet, emedan Hor hör til Libanon och Hermon til Antilibanon eller egenteligen är Antilibanon, hvilket hela det landet som senare blef tildelt Stammen Dan och en del af Asser åtskiljer.

Stammen Dan, såsom föga talrik och hvilken dessutom hade et annat skifte erhö'll väl icke mveket land emellan Libanon och Antilibanon; men hvad den erhö'll utgör en tillräckelig gränsskilnad emellan dessa berg. — Mose Hamath förmodas varit Apaomaea, Hama, Amathes, Amah, Hemath eller

och utan min bror, jag fann mig i världen ensam och öfvergifven som den klase som man glömt på vinstocken, hvaraf man bärgat drufvorna. Efter nio års olyckor och onyttiga olyckor som i ke gifvo mig hvarken döden eller den glömska jag eftersträfvade, återkom jag emot min vilja til Silo. Jag uppehöll mig i dessa berg hvarest jag dolde mig om dagarna; alla nätter gick jag, för at irra omkring er boning; jag fruktade at blifva sedd, jag brann af längtan at se er.

Anteligen en afton sittande bakom klippan midt emot det vilda fi-

IO

Emath som Araberna nu kalla El Ham-mah och ligger 10 mil från Aradus, Rouvadde eller Refosa, det fordna Arphad Hamath säges ock varit en Syrisk Stad nära Libanon vid floden Hoff. Et Hemath skall ock hafva funnits nära Jordans ursprung. Öfvers.

konträdet, såg jag, igenkände jag min bror som ledde Rachel vid handen. Jag hade behof af at omfamna klippan för at icke störta til er; ni kom för at knäfalla på en graf af torf, era tårar runno på denna graf och jag hörde Eliesers namn uttalas emellan era snyftningar. Ach, min bror! Ach, min hustru! detta enda ögonblick har betalt mig nio års lidande. De älska mig ännu, utropade jag, och jag vågade icke mera finna mig olycklig.

Jag beslöt ifrån detta ögonblick at fästa min boning här. Jag sökte, jag fann denna grotta. Palmträdet frukter voro min näring, bäckens bölja släkte min törst. Jag såg er alla aftnar; Ack! hvad fattades mig då? Jag förebrådde mig era tårar; men jag njöt af dem, äfven i det jag forebrådde mig; jag önskade kunna skänka er tröst, men jag skulle

därigenom hafva blifvit mera at beklaga.

Himmelen sände mig en större lycka. Jag fann er son; jag lockade honom til mig genom mina gåfvor, min ömma omsorg och genom min vänskap. Ack! hvilka lyckliga stunder har han icke skänkt mig! Ack! hvilken förtjusning erfor icke min själ, när jag höll honom på mina knän och betraktande honom i stillhet, sade för mig sjelf: Se denne är Rachels och Naphtalis son! uti honom lefva min hustru och min bror förenade. Jag tryckte honom til mit bröst och tyckte mig omfamna er bägge två; han besvarade mina kärleksbetygelser och jag tyckte mig vara i era armar.

Denna lycka är förfluten som timmarna af en morgonstund. Jag måste dö min bror; välsignom Herrans visa råd! Jag skall med min

död betala den glädjen at hafva sett dig ännu ; denna glädje är icke för dyrt betald. Hvarföre kan jag icke också trycka til mit bröst min dygdige och gode far. Säg honom Ack ! säg honom eller snarare, dölj för honom min död. Uprif icke hans sår, för at han icke må på nytt begråta den son, som han så mycket har begråtit. Kom närmare Naphtali, kom också du Rachel och du min kära Elieser, mit barn, min son, min sista vän, kom, kom och räck mig din hand. Fogen bägge två era händer därtill, på det jag må kunna förena dem på mit hjerta. Ack! det slår icke mera, men det älskar er ännu Lefven väl, jag dör, trösten er; varen lycklige, utan at glömma mig.

Slut på Fjerde och sista Sängen,

~~311. IX. 58.~~

In. sköml. 9.

Florian

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 0322

